
**БЕХАТАРИИ
ОЗУҚАВОРИ ВА
КАМБИЗОАТИ
№1-2012**

**АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН**

**Агентство по статистике при
Президенте Республики Таджикистан**

Ҳайати таҳририя:

Муҳаммадиева Б.З. - Раиси ҳайати таҳририя,
Шокиров Ш.Ш, Асоев А.А., Норов Қ.Д., Бойматов Қ.Ф., Гукасова
Т.П., Абдуллоев М.А., Жданова Л.В., Тӯраев Б.Т.
Тарҷумон: Қаландаров М.Қ.

Масъулин:

- барои фаслҳои гузориш

Омори демографӣ ва шугли аҳоли	Кулов А.Н.	227-80-88	abduvali@stat.tj
Омори иқтимоӣ	Будникова Е.В.	227-94-88	budnikova.srk@inbox.ru
Омори нарх, бучети хонавода, камбизоатӣ	Тӯраев Б.Т.	227-56-28	
Маҳсулоти умумии дохилӣ, молия ва қарз	Пӯлотова Н.Т.	227-98-71	nuriniso-07@list.ru
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Курбонов Т.	223-11-52	tavarali_49@mail.ru
Кишоварзӣ, омори табиат ва ҳифзи муҳити зист	Абдуллоев М.А.	227-81-14	

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими
фаслҳо, ороиши техникӣ ва
дизайн

-барои нашри маҷмӯа

Раёсати ҷамъбасту таҳлили
иқтисодӣ ва робитаҳои
байналхалқӣ Гукасова Т.П.
тел.221-23-87
E-mail: stat@tojikiston.com

Сардори МКҲ-ии Агентии
омори назди Президенти Ҷ.Т.
Бойматов Қ.Ф.
тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилий ва таҳлили вазъияти кории бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурӣ ва мӯътамадии маълумотҳо, огоҳонидани истифобарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд.

Агентии омор аз соли 2005 ин чониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилий пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилий дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз чоп мебарояд.

«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озуқаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯроквории зикршударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмол кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоанд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмол ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуччати Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ, нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳоли ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоӣ иқтисодии он, инчунин маълумотҳои арзёбӣ дар бораи тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои асосӣ дарҷ шудаанд.

Нашри буллетени иттилоотии ҳар семоҳаро дар бораи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки як қатор вазоратҳо, идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ, Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, Вазорати маориф,

Вазорати нақлиёт, Муассисаи давлатии обуҳавошиносӣ ва ғайраҳо) тайёр кардааст.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст. Таъсия, пешниҳод ва мулоҳизаҳоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои оморӣ ба Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

*734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com*

МУНДАРИЧА

Муқаддима	3
МАЗМУНИ МУХТАСАРА	7
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҶОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДИ	9
1.1. Маҳсулоти умумии дохилӣ	9
1.2. Индекси нарх ва таърифа	11
1.3. Савдои хориҷӣ	12
1.4. Бозори меҳнат	12
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРИ	15
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ	15
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ	16
2.1.2. Растанипарварӣ	17
2.1.3. Зироатҳои баҳорӣ	17
2.1.4. Чорвопарварӣ	18
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда	20
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ	22
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли	23
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРИ	24
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмоли	24
3.2. Даромад ва харочот	26
3.2.1. Даромад	27
3.2.2. Харочот	27
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	28
3.3.1. Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ (СПКСК) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2010-2012	29
3.4. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд	29
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНИ	30
4.1. Озуқаворӣ истеъмоли кардани аҳоли	30
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд	33
4.2.1. Беморӣ	33
4.2.2. Эмкунӣ-сироятнопазир кардан	35
4.2.3. Синамаккони кӯдакон	35
4.2.4. Ҳифзи иҷтимоӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	36
4.2.5. Тағаллуд, фавт, афзоиши табиӣ аҳоли	37
МЕТОДОЛОГИЯ	39
Тафсирот	40
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи якуми соли 2012	42
Хулосаи обу ҳавосанҷӣ	42
Замимаи 2. Нишондиҳандаҳои асосии Мониторинги Стратегияи паст кардани Сатҳи камбизоатӣ дар давраи солҳои 2010-2012	45
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклӯхт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)	52

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмоли дар солҳои 2009-2012 дар Тоҷикистон (сомони/кг)	53
Замимаи 5. Баланси озуқаворӣ дар солҳои 2008-2011	56
Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2010	58
Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2011	60
Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2012	62
Замимаи 6. Нишондиҳандаҳои ҷудогонаи бучети хонаводаҳо аз рӯи гурӯҳҳои дахфоизаи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумотҳои тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)	64
Замимаи 7. Тақсими хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи даромади пулии умумии ҳар аъзои хонавода ва даромади дар ихтиёрдоштаи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар с. 2011-2012 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)	65
Замимаи 8. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)	66
Тақсими хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи харочоти истеъмоли дар семоҳаи якуми с.2011 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо; ба ҳисоби фоиз)	68
Тақсими хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи харочоти истеъмоли дар семоҳаи якуми с.2012	69
(аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)	69
Замимаи 9. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)	70

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Маҳсулоти умумии дохилии истеҳсолшуда дар моҳҳои январ-марти соли 2012 аз рӯи маълумоти таъҷили 5577,6 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳҳои январ-марти соли 2011 бо нархҳои муқоисавӣ 107,2 фоизро ташкил медиҳад.
- Ҳаҷми умумии маҳсулоти кишоварзӣ дар моҳҳои январ - марти соли 2012 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 748,2 млн. сомонӣ (бо нархҳои чорӣ), нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 7,2 фоиз, аз он ҷумла дар соҳаи чорводорӣ 743,2 млн. сомонӣ ё 7,4 фоиз зиёд ва растанипарварӣ 5,0 млн. сомонӣ ё ки 7,1 фоиз кам шудааст.
- То 1 апрели соли чорӣ ба миқдори 88,3 ҳазор гектар зироатҳои баҳорӣ кишт карда шудаанд, ки нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 69,0 фоизро ташкил медиҳад. Дар 3,1 ҳазор гектар замин картошка шинонда шудааст, ки нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 0,2 ҳазор гектар кам аст, сабзавот мутобикан, 11,0 ҳазор гектар кишт карда шудааст, ки нисбат ба соли гузашта 0,3 ҳазор гектар зиёд мебошад.
- Дар Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар семоҳаи I соли 2011 ва семоҳаи I соли 2012-ум 3,4 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо хеле зиёд буда, мутобикан 20,2 ва 23,4 фоизро ташкил дод. Дар семоҳаи I соли 2012 воридоти гандум нисбат ба семоҳаи I соли 2011-ум 2,3 баробар зиёд шудааст.
- Нархҳои истеъмоли ба намудҳои асосии маҳсулоти хӯрокворӣ дар моҳи марти соли 2012 нисбат ба моҳи марти соли 2011, ғайр аз нархи орди гандум навъи 1-ум, намак, бехпиез ва сабзӣ, хеле баланд рафтанд.
- Шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи марти соли 2012-ум 2161,6 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2105,1 ҳазор нафар (97,4 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 56,5 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 2,6 фоизи аҳолии дар иқтисодиёт фаъолро ташкил медиҳанд.
- Дар моҳҳои январ - марти соли 2012-ум 7,8 ҳазор нафар бо ташаббуси маъмурият ба рухсатии маҷбурӣ фиристода шудаанд, ки аз он ҷумла 7,3 ҳазор нафарашон (93,9 фоиз) бе нигоҳ доштани музди кор мебошад. Дар речаи ҳафтаи нопурраи корӣ ва рӯзи кории нопурра 0,5 ҳазор нафар кор кардааст. Сатҳи бекорӣ бо назардошти бекорӣ пинҳонӣ 3,0 фоизи аҳолии фаъоли иқтисодиро ташкил дод ва нисбат ба моҳҳои январ - марти соли 2011-ум ба андозаи 0,3 банди фоиз зиёд шудааст.
- Шумораи чойҳои холии кор, ки корхонаҳо ба ҳадамоти шугли аҳоли муроҷиат кардаанд, дар охири моҳи марти соли 2012 нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 5,3 фоиз кам шуда, 11,0 ҳазор чойро ташкил намуд, аз рӯи касбҳои коргарӣ 11,6 фоиз зиёд шуда, 5,1 ҳазор чой (45,9 фоизи шумораи умумии чойҳои кории холи)-ро ташкил кард. Шумораи чойҳои холии кори арзшуда нисбат ба моҳи феввали соли 2012-ум 4,1 фоиз зиёд

шудааст. Ба як ҷои холии кори арзшуда 6,9 нафар талабгор буд (дар моҳи март соли 2011-ум низ 6,1 нафар буд).

- Дараҷаи музди ҳақиқии кор (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи март соли 2012 нисбат ба моҳи феврал соли 2012-ум 10,3 фоиз зиёд ва нисбат ба моҳи март соли 2011-ум 17,9 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳҳои январ – март соли 2012 дараҷаи музди ҳақиқии кор нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 18,7 фоиз зиёд шудааст.
- Музди кори камтарин дар моҳи март соли 2012 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, шикор, ҷангалпарварӣ – 144,78 сомонӣ ва моҳипарварӣ – 284,87 сомони ро ташкил кард.
- Қарздории зиёдтарин аз пардохти музди кор дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар сохтмон – 10016,8 ҳазор сомонӣ (50,5 фоизи маблағи умумии қарздорӣ), дар кишоварзӣ, шикор ва ҷангалпарварӣ – 3574,7 ҳазор сомонӣ (18,0 фоиз), дар саноати коркард – 2680,1 ҳазор сомонӣ (13,5 фоиз) боқӣ мондааст.
- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар симоҳаи якуми соли 2012 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 51,6 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 9,4 фоиз мебошад. Дар симоҳаи якуми соли 2012 таносуби даромади миёнаи гурӯҳҳои мухталифи даҳ фоизаи аҳоли 20 баробарро ташкил кардааст.
- Дар симоҳаи якуми соли 2012 дар Ҷумҳурӣ истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ аз меъёри тасдиқкардаи тиббии истеъмолот 18,2 фоиз зиёд аст, ба ҳисоби миёна истеъмолот ба як нафар узви хонавода 38,4 килограмро ташкил медиҳад, ки ин барои ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ хос аст.
- Аз рӯи ҳисоби пешакӣ шумораи таваллуди кӯдакони навзод дар соли 2011 –ум 223,3 ҳазор нафарро ташкил доданд, ки нисбат ба соли 2010 –ум 0,4 фоиз зиёд мебошад.
- Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ-декабри соли 2011 –ум 33,0 ҳазор нафарро ташкил дод ва нисбат ба моҳҳои январ-декабри соли 2010-ум 3,1 фоиз зиёд аст.
- Дар симоҳаи якуми соли 2012 нисбат ба симоҳаи якуми соли 2011 камшавии бемориҳои аҳоли аз касалиҳои сирояткунанда ба андозаи 8,7 фоиз ба қайд гирифта шудааст. Дар давраи ҳисобот камшавии бақайдгирии ҳодисаҳои касалиҳои брутселёза 7 фоиз, касалии сил 27 фоиз ба қайд гирифта шудааст. Зимнан, бақайдгирии касалиҳои паразитарӣ нисбат ба симоҳаи якуми соли 2011-ум 14,8 фоиз зиёд шудааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

1.1. Маҳсулоти умумии дохилӣ

Маҳсулоти умумии дохилии истехсолшуда дар моҳҳои январ-март соли 2012 аз рӯи маълумоти таъҷилӣ 5577,6 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳҳои январ-март соли 2011 бо нархҳои муқоисавӣ 107,2 фоизро ташкил медиҳад.

Ба афзоиши бештари МУД зиёдшавии ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, савдо ва хизматрасонӣ таъсир расондааст.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иҷтимоию иқтисодӣ

	2010	2011 ¹	семоҳаи I 2012
Шумораи аҳоли дар охири давра (млн.)	7,6	7,8	7,8
МУД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	24704,7	30069,3	5577,5
аз он ҷумла, ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	18,7	23,8	6,9
саноат	12,6	12,3	16,8
хизматрасонӣ	47,9	52,1	61,4
МУД ба ҳар сари аҳоли (сомонӣ)	3252,9	3910,1	-
Афзоиши МУД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	6,5	7,4	7,2
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба МУД)	0,4	0,8	3,8 ¹⁾
Индекси нархҳои истеъмолӣ, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	106,5	112,5	106,7
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	105,9	117,0	104,8
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	108,8	106,2	113,0
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	4,3790	4,6069	4,7587

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	2010	2011 ¹	семоҳаи I 2012
Сатҳи бекорӣ расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	2,5	2,6
Шумораи бекорони ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	48,1	47,4	55,4
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	108,2	103,7	111,2
Музди миёнаи ҳармоҳаи кор (сомонӣ)	354,44	442,06	543,84
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	124,6	129,4	127,1
Тарози (баланси) савдо (млн.доллар)	-1462,6	-1929,5	-589,2
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	18,5	20,2	23,4
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	5,3	4,4	3,4

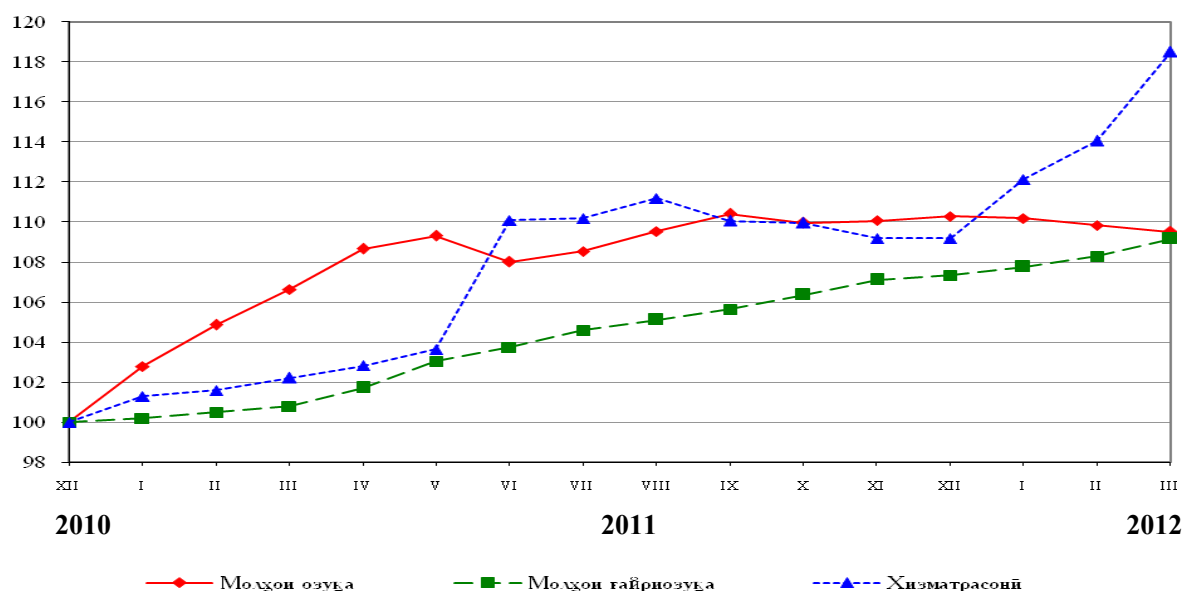
Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

¹ - маълумотҳои пешакӣ

1.2. Индекси нарх ва таърифа

Дар моҳҳои январ-марти соли 2012 индекси нархҳои истеъмоли 101,2 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озуқа - 99,3 фоиз, ба молҳои ғайриозуқа – 101,7 фоиз ва ба хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли – 108,6 фоизро ташкил кард. Суръати миёнаи моҳонаи беқурбшавӣ дар баҳши истеъмоли 0,4 фоизро ташкил дод (дар ҳамин давраи соли гузашта 1,5 фоиз буд).

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озуқа ва ғайриозуқа ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳоли (дар охири ҳар моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2010)

Дар давоми моҳҳои январ-марти соли 2012 афзоиши нархи молҳои озуқа нисбат ба нархи молҳои ғайриозуқа бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3- оиди дастрас будан ба озуқаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ-март соли 2012 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон 1245,5 млн. доллари ИМА-ро ташкил дод, ки нисбат ба моҳҳои январ-март соли 2011-ум 7,8 фоиз ё 90,5 млн. доллар зиёд аст. Тарози савдо манфӣ буда дар моҳҳои январ-март соли 2012-ум – 589,2 млн. долларро ташкил кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 79 мамолик, аз он ҷумла бо 10 мамолики ИДМ ва бо 69 мамолики хориҷи дур муносибати савдои хориҷӣ дорад.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлакатҳои ИДМ 43,6 фоиз ё 543,0 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлакатҳои хориҷи дур 56,4 фоиз ё 702,5 млн. доллар рост меояд. Касри тарози савдо ба мамлакатҳои ИДМ – 461,5 млн. доллар, ба мамлакатҳои хориҷи дур – 127,7 млн. долларро ташкил додааст.

Дар моҳҳои январ-март соли 2012 содироти молҳо 328,2 млн. долларро ташкил кард, ки нисбат ба моҳҳои январ-март соли 2011-ум 17,7 фоиз, ё 70,2 млн. доллар кам аст, Воридоти молҳо 917,3 млн. долларро ташкил додааст, ки нисбат ба моҳҳои январ-март соли 2011-ум 21,3 фоиз ё 161,3 млн. доллар зиёд аст.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи мевачот бештар аст, ки бо арзиши умумии 8214 ҳазор доллар ва сабзавот ба маблағи 488 ҳазор доллар, дар воридот бошад, гандум ба маблағи 41112 ҳазор доллар ва орд ба маблағи 48349 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи март соли 2012-ум 2161,6 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2105,1 ҳазор нафар (97,4 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 56,5 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 2,6 фоизи аҳолии дар иқтисодиёт фаъолро ташкил медиҳанд.

Бекории пинҳонӣ машғулияти нопурра мебошад, дар ҳолате ки истеҳсолот бозистодааст, як қисми кормандон ба рӯхсатии маҷбурӣ ё ба корҳои речашон ҳафтаи нопурра ё рӯзи кории нопурра мераванд.

Дар моҳҳои январ - март соли 2012-ум 7,8 ҳазор нафар бо ташаббуси маъмурият ба рӯхсатии маҷбурӣ фиристода шудаанд, ки аз он ҷумла 7,3 ҳазор нафарашон (93,9 фоиз) бе нигоҳ доштани музди кор мебошанд. Дар речаи ҳафтаи нопурраи корӣ ва рӯзи кории нопурра 0,5 ҳазор нафар кор кардааст. Сатҳи бекорӣ бо назардошти бекории пинҳонӣ 3,0 фоизи аҳолии фаъоли иқтисодиро ташкил дод ва нисбат ба моҳҳои январ - март соли 2011-ум ба андозаи 0,3 банди фоиз зиёд шудааст.

Аз аввали соли 2012 ба ҳадамоти шугли аҳоли 17,0 ҳазор нафар, барои пайдо кардани ҷои кор муроҷиат кардаанд, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 11,6 фоиз кам мебошад. Аз ҷумлаи муроҷиаткардаҳо занҳо 47,9 фоиз (8,2 ҳазор

нафар) ва шахсони синни 15-29 сола 51,9 фоиз (8,8 ҳазор нафар)-ро ташкил медиҳанд. Аз шумораи бақайд гирифта шуда ҳамаашон шахсоне мебошанд, ки ба фаъолияти меҳнатӣ машғул набуданд. Аз шумораи онҳо шахсоне, ки бори аввал барои ҷои кор мурочиат кардаанд, 51,5 фоиз (8,8 ҳазор нафар), шахсоне, ки касбу ихтисос надоранд, 57,4 фоиз (9,8 ҳазор нафар) – ро ташкил медиҳанд.

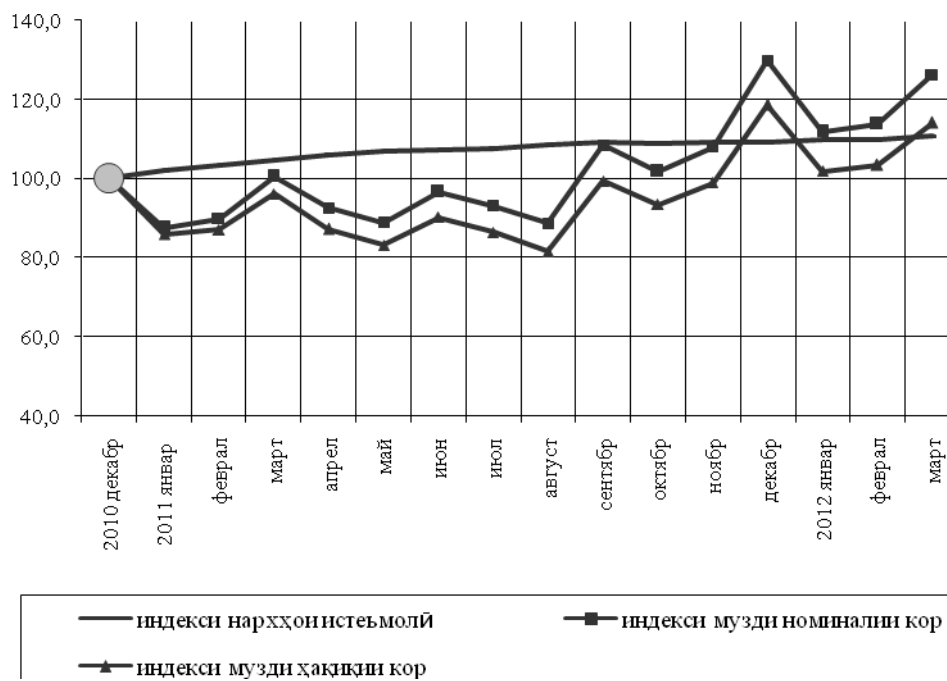
Шумораи ҷойҳои холии кор, ки корхонаҳо ба ҳадамоти шугли аҳоли мурочиат кардаанд, дар охири моҳи март соли 2012 нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 5,3 фоиз кам шуда, 11,0 ҳазор ҷойро ташкил намуд, аз рӯи касбҳои коргарӣ 11,6 фоиз зиёд шуда, 5,1 ҳазор ҷой (45,9 фоизи шумораи умумии ҷойҳои кории холи)ро ташкил кард. Шумораи ҷойҳои холии кори арзшуда нисбат ба моҳи феввали соли 2012-ум 4,1 фоиз зиёд шудааст. Ба як ҷои холии кори арзшуда 6,9 нафар талабгор буд (дар моҳи март соли 2011-ум низ 6,1 нафар буд).

Дараҷаи музди ҳақиқии кор (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи март соли 2012 нисбат ба моҳи феввали соли 2012-ум 10,3 фоиз зиёд ва нисбат ба моҳи март соли 2011-ум 17,9 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳҳои январ – март соли 2012 дараҷаи музди ҳақиқии кор нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 18,7 фоиз зиёд шудааст.

Музди кори камтарин дар моҳи март соли 2012 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, шикор, ҷангалпарварӣ – 144,78 сомонӣ ва моҳипарварӣ – 284,87 сомони ро ташкил кард. Музди кори аз ҳама баланд дар бахши воқеӣ дар сохтмон – 1211,56 сомонӣ, дар саноати истихроҷи маъданҳои кӯҳӣ ва коркарди конҳо – 1129,90 сомонӣ, дар нерӯи барқ, газ ва таъминоти об – 922,73 сомонӣ буд. Умуман дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи ҳармоҳаи кор дар моҳи март соли 2012-ум 496,22 сомони ро ташкил дода, нисбат ба моҳи март соли 2011-ум 16,8 фоиз афзудааст.

Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди кори аз ҳама баланд дар кормандони фаъолияти миёнаравии молиявӣ – 2692,60 сомонӣ; дар нақлиёт, хоҷагии анбор ва алоқа – 1527,58 сомонӣ; дар намуди фаъолияти меҳмонхонаҳо ва тарабхонаҳо – 1010,08 сомонӣ буд. Умуман музди миёнаи ҳармоҳаи кори кормандони бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи март соли 2012-ум 639,39 сомони ро ташкил дод ва нисбат ба моҳи март соли гузашта 29,2 фоиз афзудааст.

Графики 2: Дараҷаи индекси нархҳои истеъмоли, музди номинали ва ҳақиқии кор (декабри соли 2010 = 100)

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди кор бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи март соли 2012-ум 19839,1 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла дар соли ҳисобот 12613,6 ҳазор сомонӣ ё 63,6 фоизи маблағи умумии қарздорино ташкил додааст.

Қарздори аз ҳама зиёд дар баҳши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар соҳтмон – 10016,8 ҳазор сомонӣ (50,5 фоизи маблағи умумии қарздорӣ), дар кишоварзӣ, шикор ва ҷангалпарварӣ – 3574,7 ҳазор сомонӣ (18,0 фоиз), дар саноати коркард – 2680,1 ҳазор сомонӣ (13,5 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

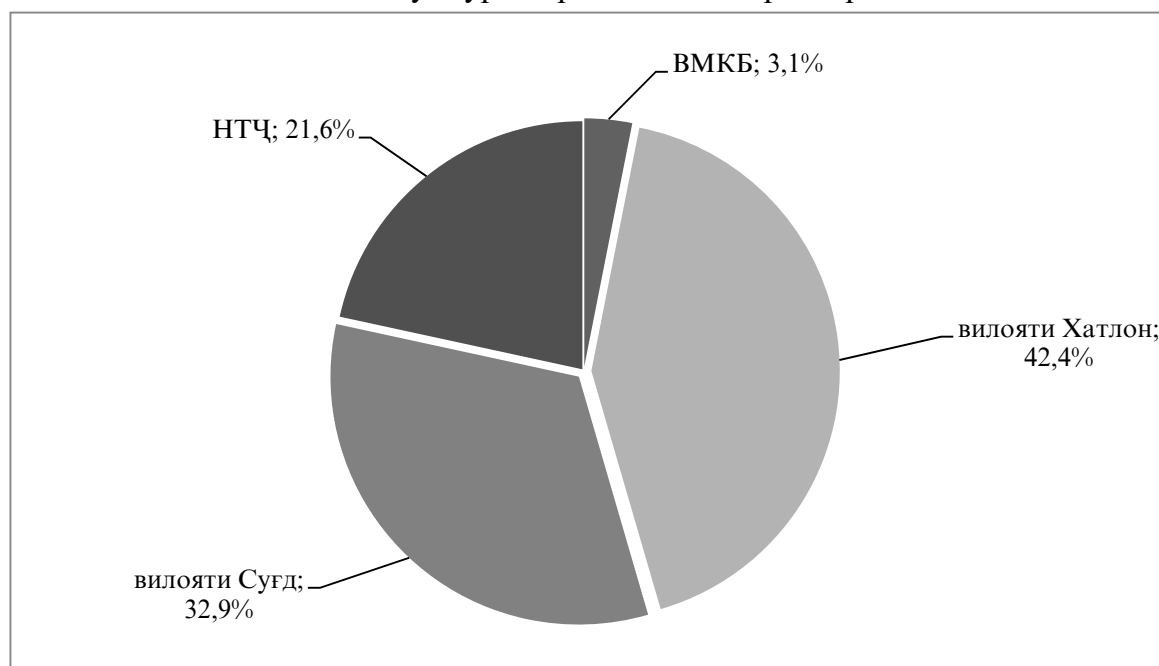
Мавҷуд будани озуқаворӣ-мавҷудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавҷуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тичоратӣ, ёрии озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавҷудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии ҷорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузорино муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми умумии маҳсулоти кишоварзӣ дар моҳҳои январ - март соли 2012 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 748,2 млн. сомонӣ (бо нархҳои ҷорӣ), нисбат ба ҳамин давраи соли 2011-ум 7,2 фоиз, аз он ҷумла дар соҳаи ҷорводорӣ 743,2 млн. сомонӣ ё 7,4 фоиз зиёд ва растанипарварӣ 5,0 млн. сомонӣ ё ки 7,1 фоиз кам шудааст.

Графики 3:

Таносуби маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар сатҳи минтақаҳои ҷумҳурӣ дар моҳҳои январ - март соли 2012

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Январ. Дар моҳи январ дар ҷумҳурӣ ҳарорати ҳаво аз меъёри иқлимӣ ва бо боришоти кам мушоҳида карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳо ба андозаи 1-2⁰ аз меъёр паст буд, дар ҳолатҳои ҷудоғона то ба 3-4⁰, дар водиҳо 0+2⁰ гарм, дар ноҳияҳои наздикӯҳӣ 7-13⁰, дар кӯҳҳо 17-22⁰ хунук буд.

Рӯзҳои сард дар 5, 6, 22 ва 30-31 январ мушоҳида шуд, ҳарорати миёнаи рӯзона - 2⁰ хунук то +3⁰ гарм буда, дар шаҳри Хучанд -5⁰, ҳарорати шабонаи ҳаво 6-10⁰ сард буд, дар худуди Эсанбой ва Данғара ҳарорати ҳаво то 13-15⁰ паст фаромад.

Дар ноҳияҳои наздикӯҳӣ ва кӯҳӣ рӯзҳои 17-21 январ ҳарорати рӯзонаи ҳаво 8-13⁰-ро ташкил кард, шабона то 20-27⁰ хунук шуд.

Дар давоми январ пастшавии сатҳи оби дарёҳо давом кард. Дар даҳаи дуюми моҳи январ дар дарёҳои Яхсу, Қизилсу (дар ҷануб) сарфи об аз меъёр зиёд буд. Масрафи миёнаи об дар бисёрии дарёҳои ҷумҳурӣ (96-225 фоиз) аз меъёр зиёд буд ва нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта масрафи обҳо (91-125 фоиз) зиёд буд.

Феврал. Дар моҳи феврал ҳарорати ҳаво хусусияти боришоти тез-тез ва хунукӣ дошт. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ 2-4⁰ аз меъёр паст буд, дар водиҳо бошад, 2-4⁰, ноҳияҳои кӯҳӣ аз 5-10⁰ то 15-20⁰ хунук буд.

Дар моҳи феврал тез - тез тағйирёбии обу ҳаво мушоҳида шуд. Дар аввали моҳ меъёри миёнаи ҳарорати ҳаво 10+15⁰ буд, аз 3 феврал бо дохил шудани иқлими ҷануб ва боришот ҳарорати ҳаво 4+8⁰ баланд рафт. 6 феврал бо дохил шудани ҳавои сард аз қисмати Аврупо ва қисми ғарби Сибири Федератсияи Русия ҳарорати ҳаво дар водиҳо то -15⁰ паст фаромад.

Дар давоми моҳи феврал бо зиёд шудани боришот афзоиши серобии дарёҳо ба қайд гирифта шуд.

Масрафи миёнаи оби бештари дарёҳо ба андозаи миёна ва аз меъёр зиёд (98-110 фоиз) буд, танҳо дар дарёҳои Карбостанак ва Зарафшон – Дупула нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта ба андозаи 1,3 – 1,5 баробар зиёд буд.

Март. Дар моҳи март дар ҷумҳурӣ ҳарорати ҳаво аз меъёри иқлимӣ паст буд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар тамоми худуди ҷумҳурӣ аз меъёр паст буд ва ташкил кард: дар водиҳо 5-10⁰ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 3+2⁰, дар баландкӯҳҳо 10 - 16⁰ хунук.

Рӯзҳои хунук 11-13 ва 19-20 март мушоҳида шуд. Давраи хунуктарин 19-20 март буд, дар ин вақт дар худуди ҷумҳурӣ дохилшавии пурқуввати ҳавои хунуки артикӣ ба амал омад.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳо аз меъёр баланд буд. Боришоти саҳт рӯзҳои 4, 12, 13, 19 март ба амал омаданд. Боришоти саҳти барф

рӯзҳои 12-19 март дар водии Ҳисор ба амал омад, 19 март дар як шабонарӯз 43 см боришот дар шаҳри Душанбе мушоҳида шуд. Баландии барф дар 6 соат 21 см, дар як шабонарӯз бошад, 32 см-ро ташкил дод.

Дар давоми моҳи март афзоиши серобии дарёҳои Қаторкӯҳҳои Ҳисор ба қайд гирифта шуд.

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 31 март соли 2012

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ	ҳаҷми об дар соли 2011		ҳаҷми об дар соли 2012	
		млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш	млн.м ³	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш
Қайроққум	-9	3414	82,0	3106	74,6
Норак	-774	6064	57,8	6001	57,2

2.1.2. Растанипарварӣ

Ҷадвали 3: Замини кишт ва чамъоварии умумӣ

	с.2010	2011	сем.1.1012
Замини кишт, ҳазор гектар	839,5	850,4	265
Зироатҳои тирамоҳӣ	274,2	250,7	177
Зироати ғалладона	274,2	250,7	177
Зироатҳои баҳорӣ	565,3	599,7	88
Зироати ғалладона	185,7	176,5	46
гандум	90,0	81,0	25
чав	48,2	51,0	17
Зироатҳои техникӣ	194,2	236,3	20
картошка	31,7	36,7	3
сабзавот	44,8	46,9	11
полизӣ	20,9	17,2	2
Чамъоварии умумӣ, ҳазор тонна			
сабзавот	1142,6	1241,9	0,1
ғалладона	1261,6	1098,2	-
картошка	760,1	863,1	-
полизӣ	482,4	423,3	-

Манбаъ: Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар сохтори замини кишт то 1 апрели соли 2012 ҳиссаи зироатҳои ғалладона ва лубийӣ 52,0 фоиз, зироатҳои техникӣ 23,2 фоиз, аз он ҷумла пахта 12,6 фоиз, зироатҳои хӯроки чорво 6,2 фоиз, картошка ва зироатҳои сабзавоту полизӣ 18,6 фоизро ташкил медиҳад.

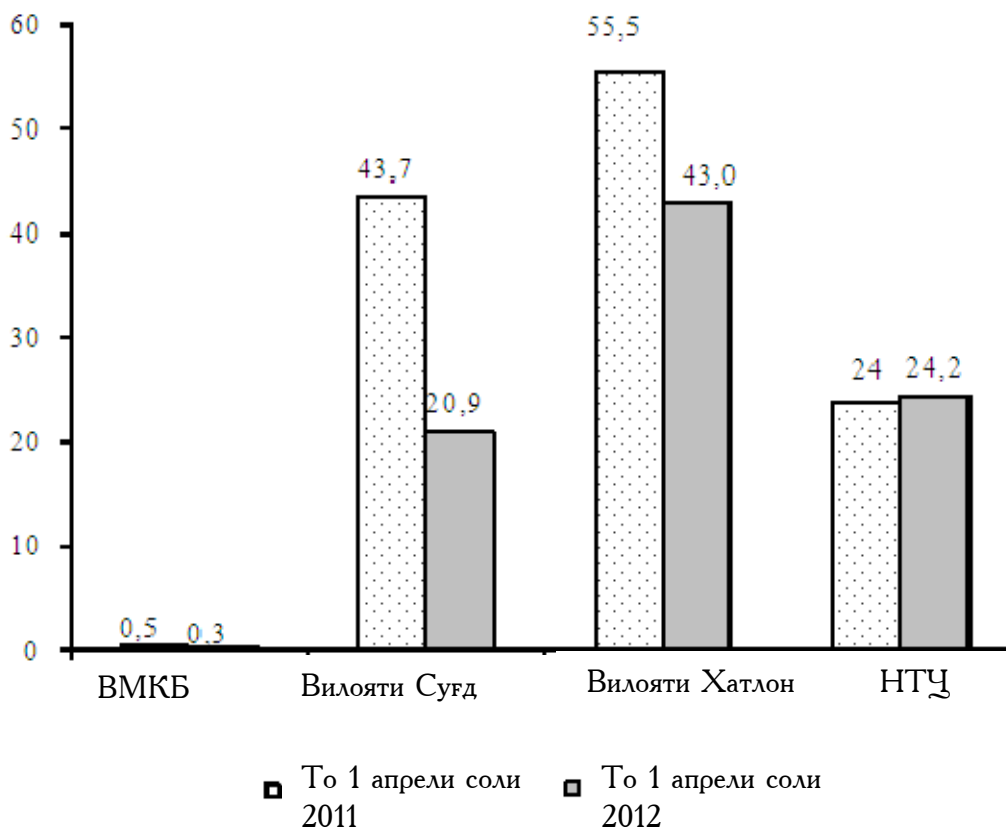
2.1.3. Зироатҳои баҳорӣ

То 1 апрели соли ҷорӣ ба миқдори 88,3 ҳазор гектар зироатҳои баҳорӣ кишт карда шудаанд, ки нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 69,0 фоизи масоҳати кишти онҳоро ташкил медиҳад. Суръати кишти зироатҳои баҳорӣ дар графика №4 дар

вилоятҳо пешниҳод карда шудааст.

Графики 4: Кишти зироатҳои баҳорӣ

(ҳаз. гектар)

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар 3,1 ҳазор гектар замин картошка шинонда шудааст, ки нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 0,2 ҳазор гектар кам аст, сабзавот мутобиқан, 11,0 ҳазор гектар кишт карда шудааст, ки нисбат ба соли гузашта 0,3 ҳазор гектар зиёд мебошад.

2.1.4. Чорвопарварӣ

То 1 апрели соли 2012 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калон 1999,1 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 97,3 ҳазор сар ё 5,1 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 184,8 ҳазор сар ё 4,0 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 92,3 фоизи саршумори чорвои калон ва 81,7 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳоли рост меояд.

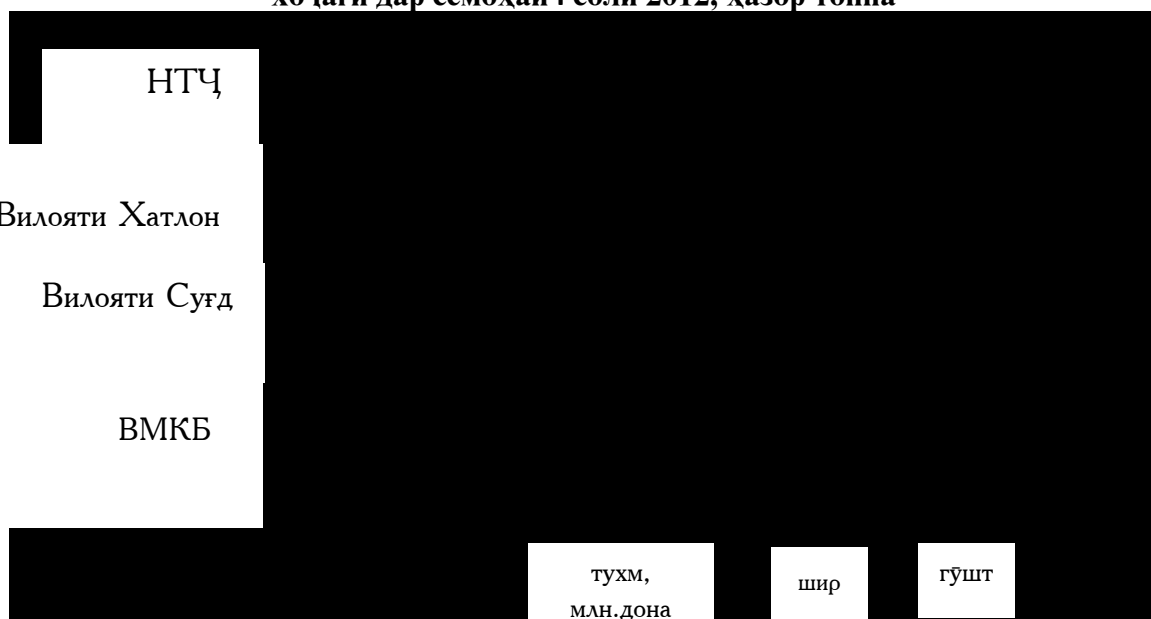
Дар моҳҳои январ - март соли 2012 ҳаҷми истеҳсоли гӯшт дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 23911 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба моҳҳои январ - март соли 2011 -ум 9,1 фоиз зиёд аст. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир бошад, 130181 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба моҳҳои январ - март соли 2011-ум 5,6 фоиз зиёд аст. Дар моҳҳои январ - март соли 2012 ба миқдори 70409 ҳазор дона тухм истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба моҳҳои январ - март соли 2011 - ум 11,1 фоиз

зиёд аст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар Ҷумҳурӣ

	2010	2011	семоҳаи I 2012
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	71,6	75,4	12,0
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	26,0	30,6	4,9
гӯшти гӯсфанду буз	36,9	37,4	5,9
гӯшти мурғ	1,1	4,4	0,6
гӯшти дигар намуди чорво	3,2	3,0	0,6
Шир	660,8	695,9	130,2
Тухм, млн. дона	231,9	254,7	70,4
Маҳсулноки			
Ҳисоби миёнаи ширдеҳӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1403	1437	313
Тухмзории як мурғи зоён, дона	163	168	44

Графики 5: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ дар семоҳаи I соли 2012, ҳазор тонна

2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда
Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунанда

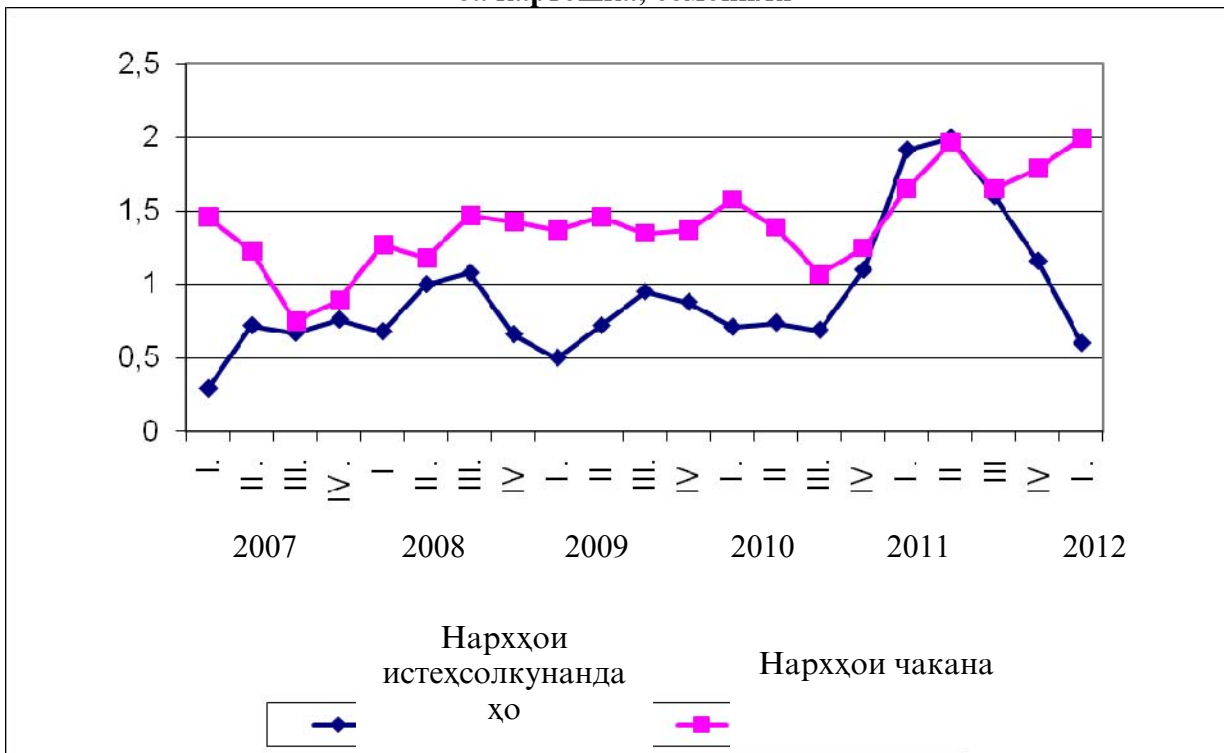
(сомонӣ/кг)

	2011				2012
	сем. I	сем. II	сем. III	сем. IV	сем. I
Гандум	1,41	1,90	2,0	1,20	1,20
Шир	1,28	2,0	2,0	1,50	1,97
Картошка	0,92	2,0	1,6	1,16	0,60

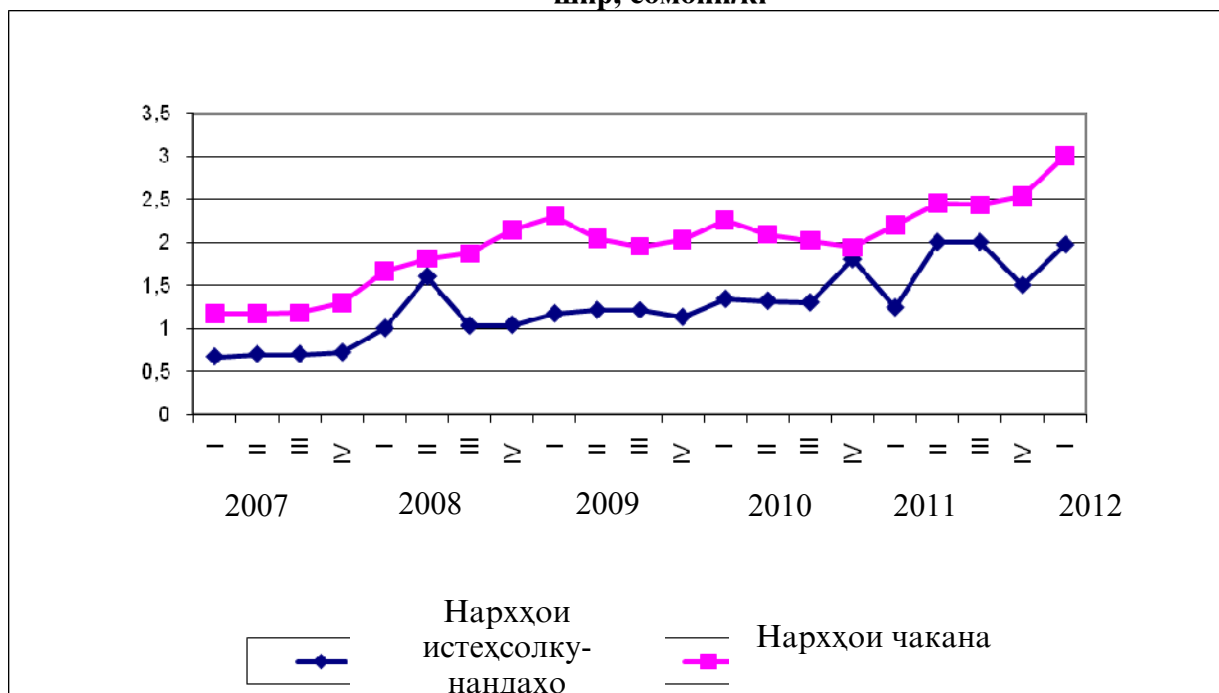
Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар дар семоҳаи I соли 2012 воридоти гандум нисбат ба семоҳаи I соли 2011-ум 2,3 баробар зиёд шудааст.

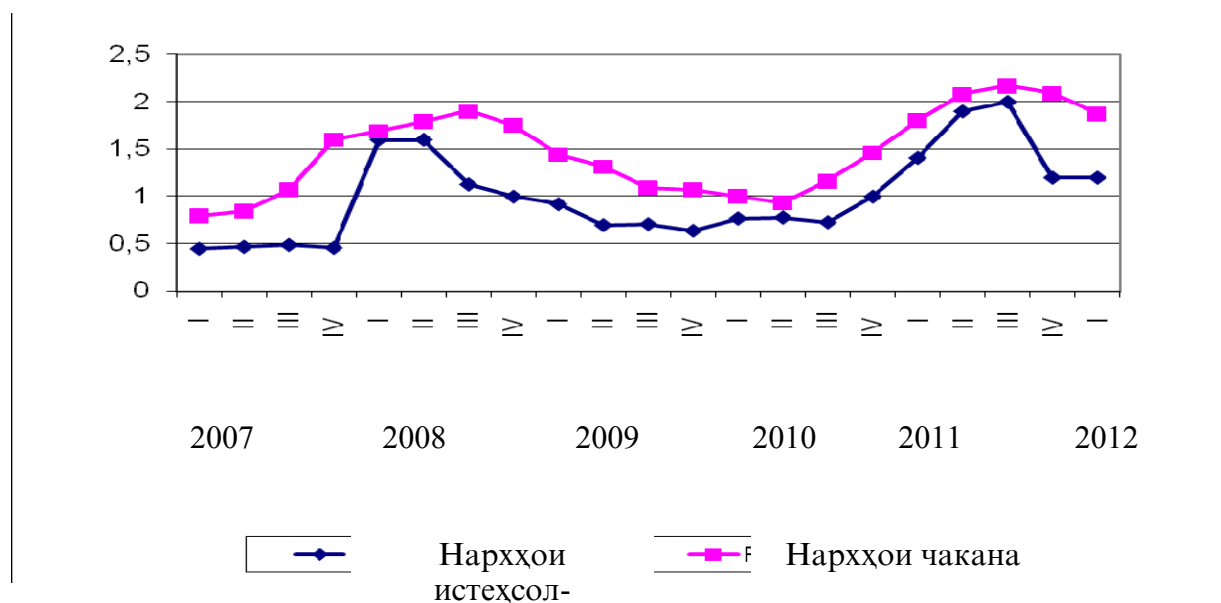
Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳо ба картошка, сомонӣ/кг

Графики 7: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

Графики 8: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

Аз графикҳо дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос аст. (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар семоҳаи якуми соли 2011 ва семоҳаи якуми соли 2012-ум 3,4 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо хеле зиёд буда, мутобиқан 20,2 ва 23,4 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: гандум ва орд, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, қанду шакар, равғани растанӣ, сабзавот, мевачот, картошка, маҳсулот аз орд (макарон, угро, макарони қўчқорак, нон, кулчаҳои қандин (пирожниҳо ва печениҳо), маҳсулоти ширӣ, тухм, чой ва ғайраҳо.

Воридоти молҳои озуқаворӣ дар семоҳаи I соли 2012 нисбат ба семоҳаи I соли 2011-ум 72,5 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 2,2 баробар, тухм 2,5 баробар, мевачот 43,1, макарон ва маснуоти макаронӣ 56,4 фоиз, орд 68,5 фоиз зиёд шуда, нисбат ба 81,8 ҳазор тоннаи семоҳаи I соли 2011-ум, 137,8 ҳазор тоннаро ташкил дод. Воридоти гандум 2,3 фоиз зиёд шуд ва нисбат ба 85,3 ҳазор тоннаи семоҳаи I соли 2011-ум, 199,9 ҳазор тоннаро ташкил дод.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар семоҳаи якуми 2011-2012 с

(ҳазор тонна)

	содирот		воридот	
	2011	2012	2011	2012
Молҳои озуқаворӣ	35,2	28,0	294,0	507,2
аз он ҷумла:				
гандум	-	-	85,3	199,9
орд	-	0,0	81,8	137,8
қанду шакар	-	0,0	39,4	37,7
макарон, угро, макарони қўчқорак ва ғайра	-	-	3,9	6,1
равғани растанӣ	-	-	17,1	17,4
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	0,0	2,0	2,0
тухм	-	-	0,4	1,0
чой	0,0	0,0	2,1	2,3
картошка	-	-	6,7	14,8
сабзавот	12,2	0,8	0,0	9,1
мевачот ва бехмеваи тару тоза	0,6	22,4	6,5	9,3
шарбати мева ва сабзавот	0,5	0,2	0,1	0,1
сабзавоти консервишуда, тоmatҳо	0,2	0,2	0,5	0,8
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	3,4	3,4	20,2	23,4

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳоли

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳоли ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии ҳуди маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. Мавҷудияти умумии ҳуди маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад. Истеъмоли умумӣ аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳоли ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмом ба шумораи аҳоли тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси милли ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

**Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳоли
(ба ҳар нафар аҳоли, кг дар як моҳ)**

	сем. I с. 2011	сем. I с. 2012
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби ғалла)	13,4	12,8
картошка	2,7	2,8
сабзавоту полизӣ	4,4	4,6
меваҷоту буттамева	1,5	1,5
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,0	1,0
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	0,9	0,9
шир ва маҳсулоти ширӣ	5,1	4,5
тухм (дона)	4	4
равғани растанӣ	1,2	1,2
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,01	0,01

Манбаъ: Тадқиқоти бучети хонаводаҳо

Таҳлили тарози (баланси) озуқаворӣ нишон медиҳад, ки мавҷудияти озуқаворӣ дар давоми солҳои охир устувор боқӣ мондааст.

Иттилооти муфассалро метавонед аз Замимаи 5 «Тарози (баланси) озуқаворӣ» дарёфт кунед.

ФАСЛИ Ш. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқаворӣ хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонад ба воситаи истеҳсол барои истеъمولоти худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмоли

Нархҳои истеъмоли ба намудҳои асосии маҳсулоти хӯрокворӣ дар моҳи март соли 2012 нисбат ба моҳи март соли 2011, ғайр аз нархи орди гандум навъи 1-ум, намак, бехпиёз ва сабзӣ хеле баланд рафтанд (ниг. ба чадвали 8, Замимаи 4).

Чадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озуқа дар баҳши истеъмоли ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ дар чадвали зер оварда шудааст:

дар охири давра, бо сомони ва дирам ба 1 кг, литр, дона

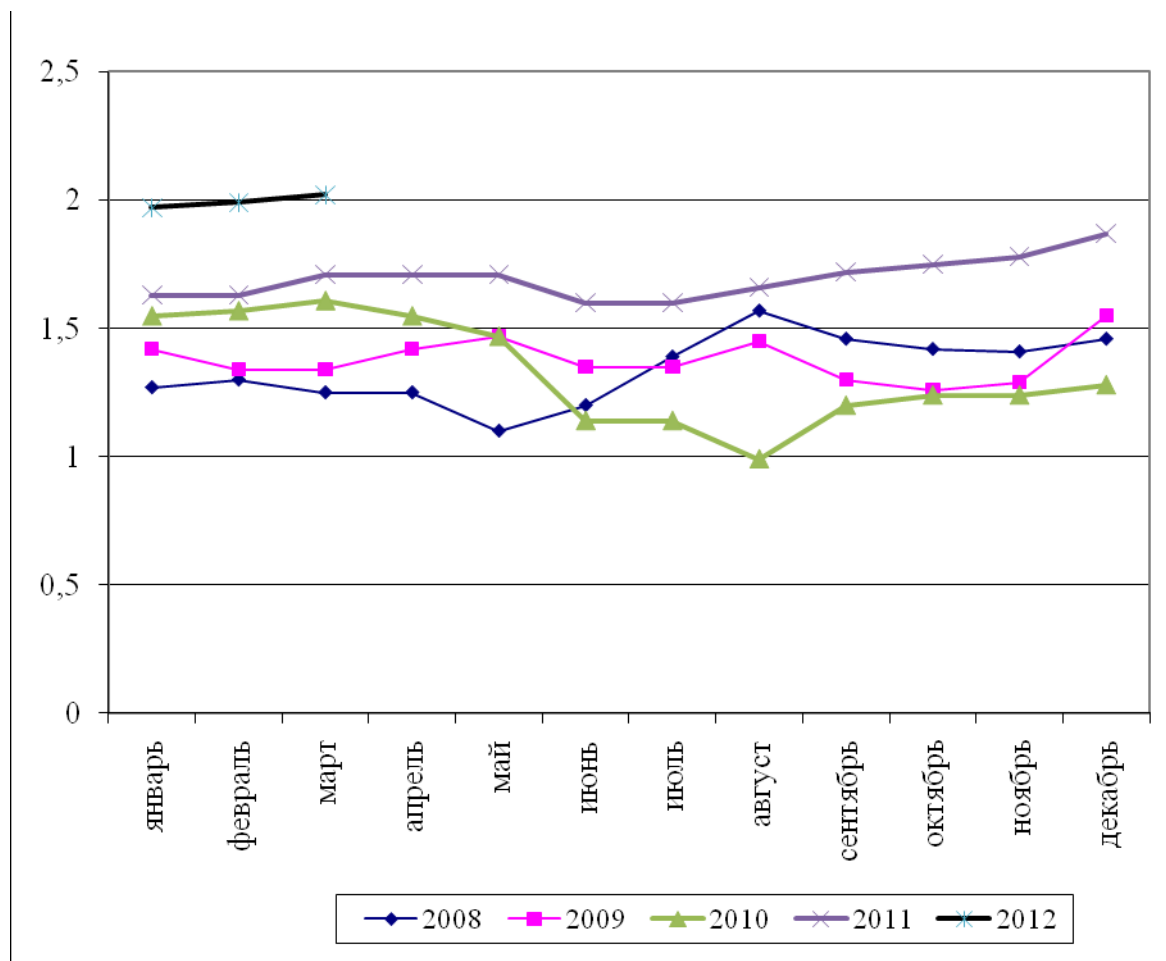
	2011 г.		2012 г.		
	март	декабр	январ	феврал	март
гӯшти гов	20,28	26,69	26,53	26,57	27,18
равғани чорво	24,70	25,62	26,41	26,46	26,39
равғани пахта	7,97	9,44	9,26	9,07	8,87
шир	2,34	2,57	2,82	2,98	3,14
тухм (10 дона)	5,98	7,43	7,50	7,81	7,62
шакар	5,68	6,03	5,87	5,69	5,57
намак	0,76	0,76	0,75	0,75	0,75
орди гандум навъи 1-ум	2,61	2,40	2,34	2,27	2,18
нони орди навъи 1-ум	2,29	2,43	2,87	2,87	2,87
биринҷ	5,14	7,05	7,14	7,18	7,19
картошка	1,71	1,87	1,97	1,99	2,02
бехпиёз	2,29	1,81	1,93	1,93	1,94
сабзӣ	1,40	1,18	1,13	1,13	1,39
себ	4,94	3,89	4,01	4,57	4,95
арақ	10,10	11,66	13,17	13,10	13,10

Дар моҳҳои январ - март соли 2012 нисбат ба моҳи декабри соли 2011 аз ҳама бештар нархи молҳои озуқаворӣ зерин арзон шудааст: ярмаи марҷумак - 14,0 фоиз, орди гандум навъи 1-ум - 8,8 фоиз, шакар - 7,7 фоиз ва равғани пахта - 5,8

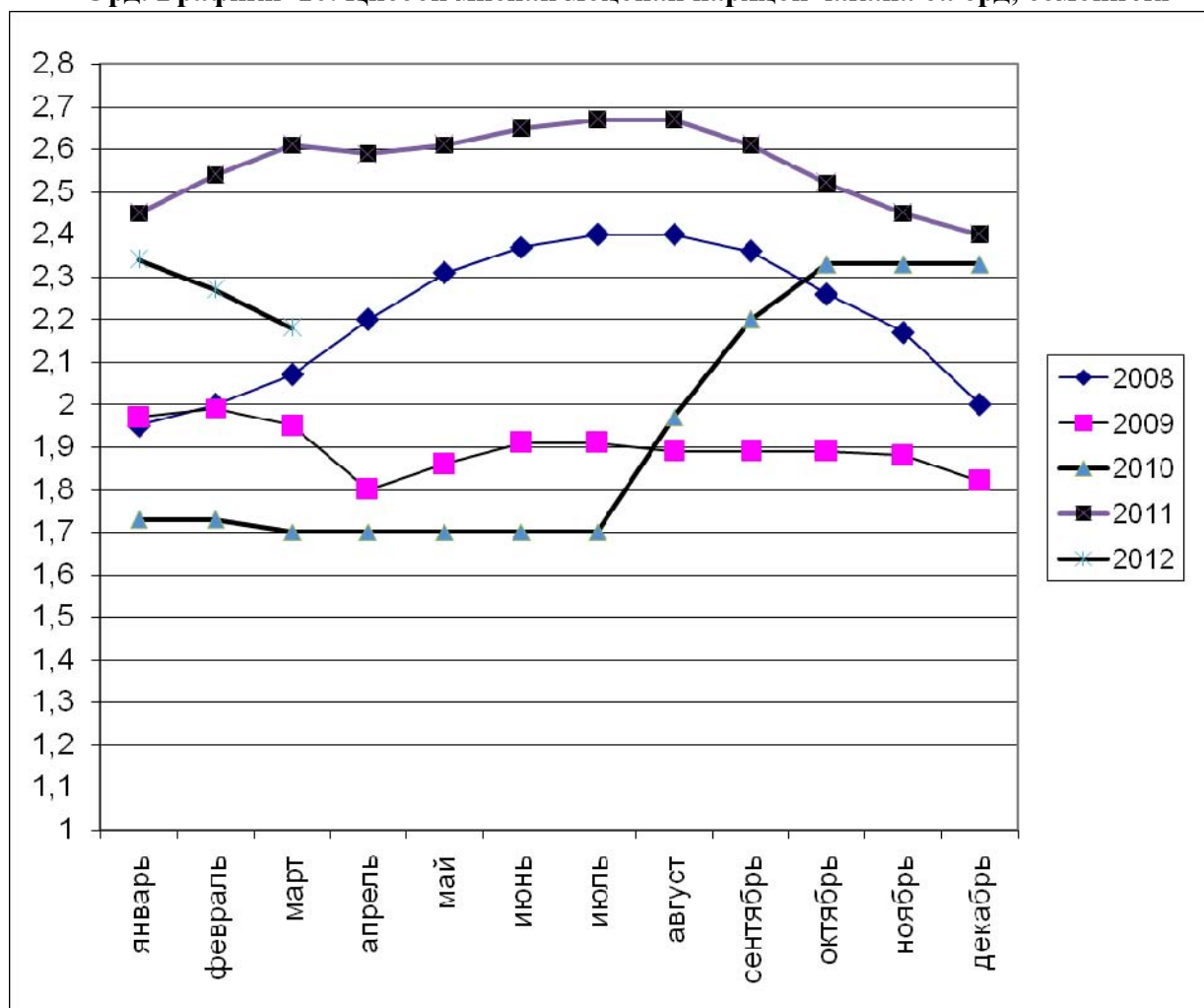
фоиз. Дар айни ҳол, нархи молҳои зерин қимат шуд: қарам - 27,4 фоиз, шир - 22,0 фоиз, картошка - 8,0 фоиз, бехпиёз - 6,9 фоиз, нахӯд - 6,3 фоиз, маҳсулоти турши ширӣ - 6,2 фоиз, себ ва сабзӣ - 4,9 фоиз, гӯшти гӯсфанд - 4,2 фоиз, моҳии зинда - 3,8 фоиз, биринҷ - 2,9 фоиз, тухм - 2,6 фоиз, қаҳва - 2,5 фоиз ва гӯшти гов - 2,1 фоиз.

Графики 9: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/ кг

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуҷуми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад. Дар семоҳаи якуми соли 2010 нархи 1 кг картошка 1,58 сомониро ташкил дод. Дар моҳи июн нарх паст шуда, як килограмм картошка 1,14 сомониро ташкил кард, дар моҳи сентябр бошад, нарх ба як килограмм картошка то ба 1,20 сомонӣ бардошта шуд. Дар моҳи декабри соли 2011, як килограмм картошка 1,87 сомонӣ, ки нисбат ба декабри соли 2010-ум 36 фоиз зиёд аст. Дар моҳи март соли 2012 нархи як килограмм картошка 2,02 сомониро ташкил кард. (ниг. графики 9).

Орд. Графики 10: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомонӣ /кг

Дар давоми семоҳаи якуми соли 2011 нархи 1 килограмм орд аз ҳама баланд буд ва дар моҳи март 2,61 сомониро ташкил кард ва дар моҳи июн 1 килограмм то 2,65 сомонӣ қимат шуд, дар моҳи сентябр боз як килограмм 2,61 сомониро ташкил кард. Дар моҳи декабри соли 2011, як килограмм орд 2,40 сомонӣ, ки нисбат ба декабри соли 2010-ум 1,7 Ҷ зиёд аст. Дар семоҳаи якуми соли 2012 нархи 1 килограмм орд хеле паст шуд ва дар моҳи март соли 2012-ум 2,18 сомониро ташкил кард. (ниг. Графики10).

3.2. Даромад ва хароҷот

Маълумотҳо дар бораи даромаду хароҷот аз тадқиқоти бучети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1-уми январи соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин

иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳайати оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайрикишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади пулӣ ба ҳар нафар дар соли 2011, нисбат ба соли 2010 даромади пулӣ ба ҳар нафар 22,2 фоиз зиёд шуда, 196,80 сомони ро ташкил дод, дар семоҳаи якуми соли 2012, нисбат ба семоҳаи якуми соли 2011 даромади пулӣ ба ҳар нафар 7,3 фоиз зиёд шуда, 184,68 сомони ро ташкил дод (ниг. ба ҷадвали 9).

Ҷадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	сем. I с. 2011	сем. I с. 2012
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/моҳ)	172,12	184,68
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	118,4	100,2
Ҳисоби миёнаи музди номиналии кор	427,79	543,84
Афзоиши ҳақиқии музди кор (ба ҳисоби фоиз)	109,0	118,7
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли (сомонӣ/моҳ)	171,74	183,45
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	120,9	99,7

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумотҳои омории ҷорӣ

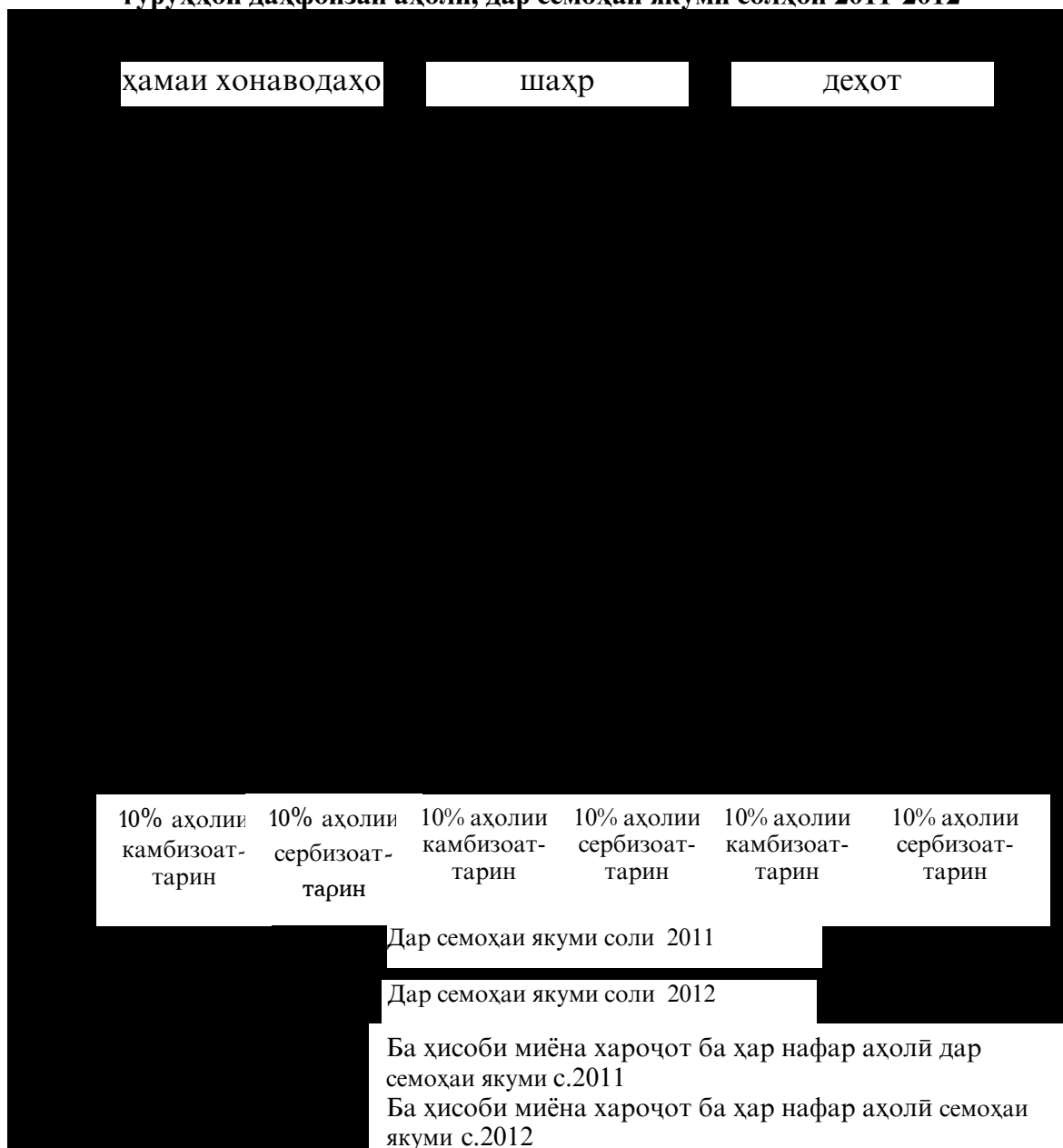
Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар семоҳаи якуми соли 2012 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 51,6 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 9,4 фоиз мебошад. Дар семоҳаи якуми соли 2012 таносуби даромади миёнаи гурӯҳҳои мухталифи даҳ ғоизаи аҳоли 20 баробарро ташкил кардааст.

3.2.2. Хароҷот

Дар семоҳаи якуми соли 2011 ва дар семоҳаи якуми соли 2011 хароҷоти миёнаи аҳоли асосан аз ҳисоби болоравии нархҳо афзудааст (ниг. ба ҷамаи 8 ва ғрафики 11).

Дар давраи ҳисобот таносуби хароҷоти миёнаи байни гурӯҳҳои мухталифи дахфоизаи аҳоли 3 баробарро ташкил кард.

Графики 11. Суръати афзоиши хароҷот ба ҳар нафар аҳоли аз рӯи тақсими гурӯҳҳои дахфоизаи аҳоли, дар симоҳаи якуми солҳои 2011-2012

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқаманданд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофии озуқаи бехавф ва серғизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти

фаъол ва солихро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимои нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва ғайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй доданаҷ мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва беҳдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ (СПКСК) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2010-2012

Стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 2010-2012 (минбаъд-СПКСК) барномаи миёнамӯҳлати амалӣ гардонидани Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2015 маҳсуб гардида, ҷабҳаҳои асосии рушди иқтисодию иҷтимоии кишварро дар ин давра, бо назардошти таъсири бӯҳрони иқтисодию молиявӣ ҷаҳонӣ муайян менамояд. Ҳадафҳои Стратегияи мазкур фаъолияти мушаххасро ҷиҳати татбиқи ислоҳоти институтсионалӣ ва иқтисодӣ дар бар гирифта, ба захираҳои мавҷуда ва эҳтиёҷоти иловагӣ асос ёфтааст ва барои ноил шудан ба рушди устувори иқтисодӣ, афзоиши ҳаҷм ва сифати хизматрасониҳои иҷтимоӣ ва дар маҷмӯъ баҳри паст кардани сатҳи камбизоатии аҳолии кишвар равона мегарданд.

Нишондиҳандаҳои стратегияи паст кардани сатҳи камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 2 оварда шудаанд.

3.4. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади хуро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озуқаворӣ хушсифату барои саломатӣ беҳавф, ки талаботи ба ғизодошташонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар соли 2011 нисбат ба соли 2010 ҳиссаи хароҷот ба озуқаворӣ дар шаҳрҷойҳо 3,1 банди фоиз, дар деҳот 3,5 банди фоиз зиёд шудааст. Инчунин дар хонаводаҳое, ки 3 ва ё бештар фарзанд доранд, ҳиссаи хароҷоти истеъмолот ба маҳсулоти хӯрокворӣ 4,6 банди фоиз зиёд шудааст.

Дар симоҳаи якуми соли 2012 нисбат ба симоҳаи якуми соли 2011 ҳиссаи хароҷот ба озуқаворӣ дар шаҳрҷойҳо 0,8 банди фоиз, дар деҳот 0,2 банди фоиз паст шудааст. Инчунин дар хонаводаҳое, ки 3 ва ё бештар фарзанд доранд, ҳиссаи хароҷоти истеъмолот ба маҳсулоти хӯрокворӣ 1,7 банди фоиз паст шудааст (ниг. ҷадвали 10).

Ҷадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои хӯроқворӣ
(ба ҳисоби фоиз)

	сем. I с. 2011	сем. I с. 2012
Ҷумҳурии Тоҷикистон	60,2	59,8
аз он ҷумла:		
аҳолии шаҳрҳо	60,9	60,1
аҳолии деҳот	59,8	59,6
Вилоятҳо		
ш. Душанбе	63,0	63,6
ВМКБ	72,6	67,1
Вилояти Суғд	47,4	47,6
Вилояти Хатлон	67,7	68,1
НТҶ	65,5	65,8
Гурӯҳҳои камбизоаттарин		
Хонаводаҳои, ки 3 ва бештар фарзанд доранд	63,1	61,4
Нафақахӯрон	63,5	74,4

Дар замимаи 6 иттилооти муфассал нисбати хароҷот, даромадҳо ва дахфоиза (детсилияҳо) оварда шудааст.

ҶАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интиҳоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯроқро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгории дахлдорро доништан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавоништан зарур аст. Барои он, ки организм хӯроқро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроқи хушсифат, балки муҳити барои саломатии инсон форам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯроқ пухта тавоништан ва усулҳои нигоҳдории озуқавориро доништан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳоии бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳоли мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмом кардани аҳоли

Яке аз усулҳои ошкор намудани бо озуқаворӣ таъмин набудан ва хӯроқи комилан серғизо ин ҳисобу китоби истеъмоли килокалория ба як узви хонавода дар як рӯз мебошад. Дар соли 2011 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода зиёд шуда, нисбат ба 2209,05 килокалорияи соли 2010 дар як шабонарӯз 2213,54 килокалорияро ташкил кард, ки аз меъри тавсиякардаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (ТУТ) (дар як рӯз 2100 килокалория мебошад) андаке зиёд аст.

Дар семоҳаи якуми соли 2012 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2139,25 килокалорияи нисбат ба 2206,83 килокалорияи семоҳаи якуми соли 2011 дар як шабонарӯз ташкил кард.

Дар семоҳаи якуми соли 2012 дар Ҷумҳурии истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ

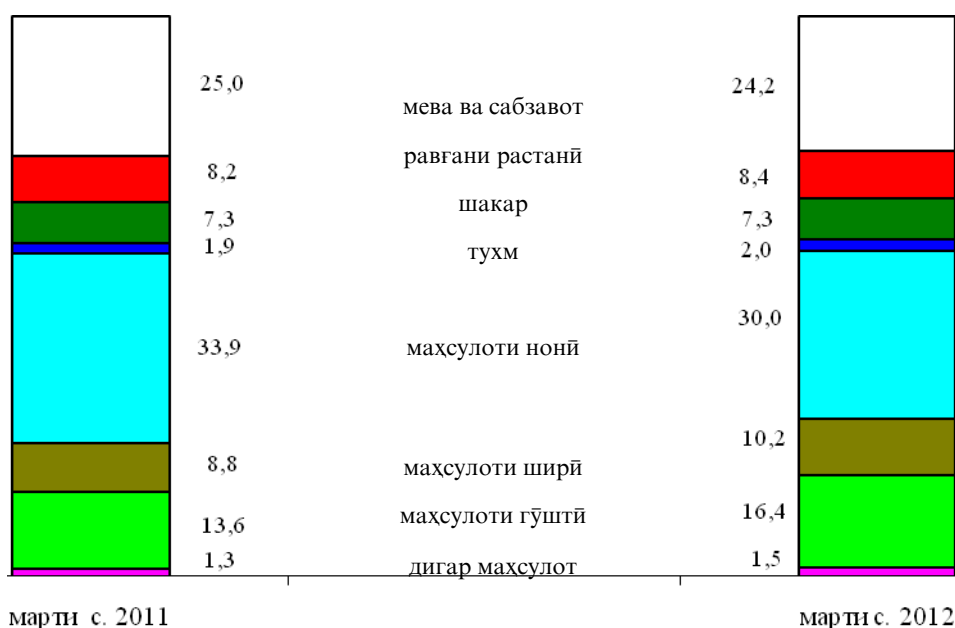
аз меъёри тасдиқкардаи тиббии истеъмолот 18,2 фоиз зиёд аст, ба ҳисоби миёна истеъмолот ба як нафар узви хонавода 38,4 килограммро ташкил медиҳад, ки ин барои ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ хос аст.

Умуман дар ҷумҳурӣ, дар семоҳаи якуми соли 2012 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли 8,4 кг, сабзавоту полизӣ 13,8 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 13,5 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 2,7 кг, рағани растанӣ 3,6 кг, тухм 12 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 3 кг, мевачот 4,5кг-ро ташкил кардааст.

Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо ба хариди маҳсулоти хӯрокворӣ ба маҳсулоти нонӣ 35,3 фоиз рост меояд.

Дар айни замон, қайд кардан зарур аст, ки истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ дар гурӯҳҳои даҳфоиза нобаробар аст. Масалан, истеъмоли картошка дар семоҳаи якуми соли 2012 ба ҳисоби миёна ба як узви хонаводаи 10 фоизаи гурӯҳи аҳолии бештар таъминбуда, нисбат ба 10 фоизаи гурӯҳи камтаъмини аҳоли аз 1,2 баробар зиёд буд, мутаносибан, истеъмоли гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 2,7 баробар, тухм 2 баробар, мевачот 2,2 баробарро ташкил додааст.

Графики 12. Сохтори арзиши мачмӯи маҳсулоти озуқа дар моҳи декабри солҳои 2011-2012(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 9 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобаҳши маҳсулоти дар як шабонарӯз истеъмолшуда (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:		Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:	
		дар шаҳрҳо	дар деҳот		дар шаҳрҳо	дар деҳот
	сем. I с. 2011			сем. I с. 2012		
сафеда, грамм	50,21	47,14	51,37	48,63	44,65	50,06
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	7,73	8,63	7,40	7,70	7,57	7,75
равған, грамм	55,18	55,45	55,11	53,21	52,01	53,67
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	10,51	12,73	9,90	10,44	11,17	10,20
Карбогидридҳо, грамм	373,37	337,29	386,82	362,06	324,28	375,61
Калориянокӣ маҳсулоти истеъмолшуда, к/кал	2206,83	2075,13	2256,38	2139,25	1983,59	2195,54
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	147,73	166,46	140,96	148,30	145,53	149,39

4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳоли вобаста нестанд

4.2.1. Беморӣ

Ҷадвали 12: Бемории аҳоли аз касалиҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Касалиҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2010	2011	1қв 2011	1қв 2012
Ҳамагӣ	92433	91467	9889	9031
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	66018	65917	3498	2595
<i>аз он ҷумла:</i>				
Исҳоли хунини бактериалӣ	1656	1476	175	132
Арақои шикампеч (домана)	559	404	24	14
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	9886	11063	2422	3107
Касалии сил	5286	5516	1375	1141
Брутселлёз	924	1011	155	144
Касалиҳои паразитарӣ	41951	52120	10429	11972

Дар семоҳаи якуми соли 2012 нисбат ба семоҳаи якуми соли 2011 камшавии беморҳои аҳоли аз касалиҳои сирояткунанда ба андозаи 8,7 фоиз ба қайд гирифта шудааст. Сироятҳои шадиди рӯда 29 фоизи шумораи умумии касалиҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта беморҳои сироятии шадиди рӯда 25,8 фоиз, домана 41,7 фоиз, касалиҳои бактериалии исҳоли хунин 24,6 фоиз кам шудаанд.

Ба ҳиссаи касалиҳои гепатитҳои шадид дар семоҳаи якуми соли 2012–ум 34,4 фоизи шумораи умумии касалиҳои сирояткунанда рост меояд. Нисбат ба ҳамин давраи соли 2011 касалии гепатити шадиди вирусӣ 28,3 фоиз зиёд шудааст.

Дар давраи ҳисобот камшавии бақайдгирии ҳодисаҳои касалиҳои брутселлёза 7 фоиз, касалии сил 27 фоиз қайд шудааст. Зимнан, бақайдгирии касалиҳои паразитарӣ нисбат ба семоҳаи якуми соли 2011-ум 14,8 фоиз зиёд шудааст.

Ҷадвали 13: Бемории кӯдакони 0-14 сола аз касалиҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Касалиҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2010	2011	сем. I 2011	сем. I 2012
Ҳамагӣ	67135	68698	6161	5959
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	51617	53506	2481	1823
<i>аз он ҷумла:</i>				
исҳоли хунини бактериалӣ	697	720	73	52
арақай шикампеч	236	175	7	8
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	8334	9350	1991	2724
касалии сил	408	485	126	65
брутселлёза	157	154	23	11
Касалиҳои паразитарӣ	27678	33840	6775	7798

Дар давраи ҳисобот ба қайдгирии касалиҳои сирояткунанда дар кӯдакони 0-14 сола 3,3 Ҷоиз коҳиш ёфтааст.

Сирояти шадиди рӯда 31 Ҷоизи шумораи умумии касалиҳои сирояткунандаро ташкил медиҳад. Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта камшавии бақайдгирии касалии сирояткунандаи шадиди рӯда 26,5 Ҷоиз, аз он ҷумла исҳоли хунини бактериалӣ 28,8 Ҷоиз ба қайд гирифта шудааст.

Бақайдгирии касалии брутселлёза дар кӯдакон 48,4 Ҷоиз, касалии сил 52,2 Ҷоиз кам шудааст. Касалии арақай шикампеч 14,3 Ҷоиз, касалиҳои паразитарӣ 15,1 Ҷоиз, гепатитҳои шадиди вирусӣ 36,8 Ҷоиз зиёд шудааст.

Ҷадвали 14: Нишондиҳандаҳои ҳолати ғизо

	Дар қайди муолиҷаи доимӣ қарор дорад			Ҳодисаҳои бори аввал ошкор кардашуда		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011*
Нокифоя будани ғизо дар кӯдакони 0-14 сола	6620	5569	4527	7673	5965	6069
Ба 100000 кӯдаки 0-14 сола	251,2	211,3	166,5	292,6	226,4	223,2
Ҷоғари эндемӣ, ҳамагӣ	91999	96284	103709	74603	67815	60936
Ба 100 000 аҳоли	1221,8	1264,2	1345,4	1000,0	890,4	790,5
Аз он ҷумла кӯдакони 14 сола	39494	36062	38459	32847	27771	23664
Ба 100000 кӯдаки 0-14 сола	1498,8	1368,5	1414,7	1252,5	1053,9	870,4
Камхунӣ, ҳамагӣ	73134	78428	88156	93896	93663	90284
Ба 100 000 аҳоли	971,3	1029,7	1143,6	1258,4	1229,8	1171,2
Аз он ҷумла кӯдакони 14 сола	24291	24164	27485	25660	26117	26565
Ба 100000 кӯдаки 0-14 сола	921,8	917,0	1011,0	978,5	991,2	977,2

Манбаъ: Вазорати Тандурустӣ

Шумораи бори аввал ошкоршудаи ҳодисаҳо нокифоя будани ғизои кӯдакони 0-14 сола дар соли 2011-ум 20,9 фоиз кам шуда, ба 100 ҳазор кӯдак (баҳо) 223,2 ҳодисаро ташкил дод, ки нисбат ба 100 ҳазор кӯдак дар соли 2010-ум 292 ҳодиса мебошад.

Касалии ҷоғари эндемӣ дар байни касалҳои низоми эндокримӣ, вайроншавии ғизо, вайроншавии мубодилаи моддаҳо 68,9 фоиз аз мурочиаткардаҳои калонсолон ва кӯдакон ба муассисаҳои тиббиро ташкил медиҳад. Дар соли 2011 камшавии касалии аввалияи ҷоғари эндемӣ нисбат ба соли 2010-ум 18,3 фоиз ба қайд гирифта шудааст, ки ба 100 ҳазор аҳоли 790,5 ҳодисаро ташкил кардааст, дар кӯдакони 0-14 сола 28 фоиз кам шуда, ба 100 ҳазор кӯдак 870,4 ҳодисаро ташкил дод.

Бақайдгирии ҳодисаҳои нави камхунӣ дар соли 2011 нисбат ба соли 2009-ум 3,8 фоиз кам шудааст, дар кӯдакони 0-14 сола зиёдшавии ин касалӣ 3,5 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

4.2.2. Эмкунӣ-сироятнопазир кардан

Эмкунии кӯдакон барои пешгирии касалиҳои сирояткунанда дар тамоми минтақаҳои ҷумҳурӣ аҳамияти бузург дорад.

Ҷадвали 15: Таносуби кӯдакони то 1 сола, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зидди сироят бо ваксинаи идорашаванда сироятнопазир карда шудаанд

	БЦЖ		ОПВ-3		АКДС-3		Сурхча-1		Гепатити В-3	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Ҳамагӣ	98	95	95	97	93	96	97	97	98	96

Манбаъ: Маркази ҷумҳуриявии эмкунии пешгирии касалиҳо

4.2.3. Синамакконии кӯдакон

Пеш бурдани Барномаи синамакконии тифлони навзод, ки дар байни онҳо камшавии беморӣ ва фавтро таъмин менамояд, дар ҷумҳурӣ паҳн намудани шифохонаҳои хайрхоҳона нисбат ба кӯдакон давом дорад.

Ҷадвали 16: Синамакконии кӯдакон дар соли якуми ҳаёт

	2008	2009	2010	2011
Шумораи кӯдаконе, ки танҳо шири сина мемаканд: (ТШМ)				
то 4 моҳа, ҳамагӣ, нафар	142852	157111	156621	182629
ба ҳисоби фоиз, шумораи кӯдаконе, ки дар соли ҳисобот 1- сола шудаанд	88,0	89,2	81,5	85,2
то 7 моҳа, ҳамагӣ, нафар	93051	98415	98666	130895
ба ҳисоби фоиз, шумораи кӯдаконе, ки дар соли ҳисобот 1- сола шудаанд	57,3	55,9	51,3	61,0

Манбаъ: Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон

4.2.4. Ҳифзи иҷтимоӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
Ҷадвали 17: Кӯмакҳои иҷтимоӣ аз рӯи намудҳо, сомонӣ

Намудҳои кӯмаки иҷтимоӣ	2009г.	2010г.	2011г.
Ба кӯдакони маъюб ¹	60,00	81,53	99,27
Ба маъюбони аз кӯдакӣ маъюб ²	53,56	65,46	91,45
<i>аз он ҷумла:</i>			
ба маъюбони аз кӯдакӣ гурӯҳи I	60,74	79,92	97,72
ба маъюбони аз кӯдакӣ гурӯҳи II	68,92	79,89	94,15
ба маъюбони аз кӯдакӣ гурӯҳи III	20,30	28,64	48,63
Ба маъюбони аз оқибати захм-доршавии меҳнатӣ ё бемории касбӣ*	126,35	155,16	48,63
ба маъюбони гурӯҳи I	105,30	198,45	309,86
ба маъюбони гурӯҳи II	136,50	167,25	162,45
ба маъюбони гурӯҳи III	115,51	125,01	436,37
Ба маъюбоне, ки аз оқибати бемории касбӣ маъюб шудаанд*	165,42	235,93	151,51
ба маъюбони гурӯҳи I	137,65	186,88	254,47
ба маъюбони гурӯҳи II	172,27	239,67	193,09
ба маъюбони гурӯҳи III	127,82	217,93	261,70
Ба маъюбони аз оқибати бемориҳои умумӣ	121,71	169,40	224,73
ба маъюбони гурӯҳи I	129,77	174,67	210,39
ба маъюбони гурӯҳи II	124,64	177,91	211,25
ба маъюбони гурӯҳи III	109,28	142,45	217,37
Ба пиронсолон (нафақаи пиронсолӣ)	84,60	118,97	189,33
Ба сокинони пиронсоли баландкӯҳ ³	229,37	339,98	141,88
Ба модароне, ки панҷ ё бештар фарзанд таваллуд кардаанд	73,57	104,05	358,42
Бо модарони аз кӯдакӣ маъюб*	62,86	65,61	123,98
Ба кӯдакони бепарастормонда	51,08	68,32	70,49
Ба кӯдакони куллан ятим ⁴	102,93	149,04	93,52

¹⁾ Андозаи ҳадди ақали кӯмакпулӣ аз рӯи маъюбӣ ва кӯдакони 0-18 сола

²⁾ Андозаи миёнаи кӯмакпулӣ иҷтимоии хармоҳа

³⁾ Ашхосе, ки доимӣ дар ноҳияи Мурғоби ВМКБ кор мекунанд ва сукунат доранд

⁴⁾ Нафақахӯрон аз сабаби гум кардани сарпараст

*) Аз соли 2008 ба категорияҳо ҷудо карда шудаанд

То 1 январи соли 2011 шумораи кӯмакгирандаҳои иҷтимоӣ, ки ҳар моҳ кӯмаки иҷтимоӣ мегиранд, 85156 нафар, аз он ҷумла маъюбон 61431 нафар ё 72,1 фоизи кӯмаки иҷтимоиғирандаҳоро ташкил медиҳанд. Андозаи кӯмаки иҷтимоӣ ба андозаи ҳадди ақали нафақаи пиронсолӣ баробар аст. Андозаи миёнаи кӯмаки иҷтимоӣ дар соли 2010-ум 69,15 сомонӣ буд.

Ҷадвали 18: Маълумот дар бораи маъюбоне, ки дар қайди мақомоти хифзи иҷтимоии аҳоли мебошанд

(дар охири сол, нафар)

	2009	2010*	2011*
Шумораи маъюбоне, ки аз сабаби маъюбӣ нафақаи маъюбӣ, иҷтимоӣ ва кӯмакпулӣ мегиранд, ҳамагӣ	156716	161341	171447
ба 1000 нафар аҳоли	21	21*	20,22*
<i>аз он ҷумла:</i>			
Шумораи кӯдакони маъюби то 16-сола, ки нафақаи иҷтимоӣ мегиранд, ҳамагӣ	20348	24013	30133
ба 10000 нафар кӯдак	64,5*	71,7*	86*

*) баҳо

Андозаи миёнаи кӯмаки иҷтимоӣ ба кӯдакони аз кӯдакӣ маъюб дар соли 2011-ум 91,45 сомони буд.

4.2.5. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ аҳоли

Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Аз рӯи ҳисоби пешакӣ шумораи таваллуди кӯдакони навзод дар моҳҳои январ-декабри соли 2011 – 223,3 ҳазор нафарро ташкил доданд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2010 –ум 0,4 фоиз афзудааст.

Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳоли 28,6 ва 4,2 нафар рост омадааст.

Афзоиши таваллуд дар ВМКБ 3,6 фоиз (4,1 ҳазор кӯдаки навзод), мушоҳида мешавад, дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 2,7 фоиз (53,0 ҳазор кӯдаки навзод), дар шаҳри Душанбе 5,9 фоиз (18,3 ҳазор кӯдаки навзод)-ро ташкил дод.

Ҷадвали 19: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиӣ аҳоли дар моҳҳои январ-декабри солҳои 2010-2011

	шумораи таваллудшудагон		шумораи шахсони фавтида		афзоиши табиӣ аҳоли	
	с.2010	с.2011	с.2010	с.2011	с.2010	с.2011
	нафар					
Ҷумҳурӣ	222351	223302	33327	32952	189024	190350
аз он ҷумла:						
ВМКБ	3932	4072	1195	1085	2738	2987
Вилояти Суғд	65599	64691	11176	11569	54423	53122
Вилояти Хатлон	83870	83185	11358	11409	72512	71776
ш. Душанбе	17320	18344	2521	2580	14799	15764
НТҶ	51630	53010	7046	6309	44584	46701
	ба ҳар 1000 нафар, аҳоли					
Ҷумҳурӣ	29,4	28,6	4,4	4,2	25,0	24,4
ВМКБ	18,0	19,5	5,4	5,2	12,6	14,3
Вилояти Суғд	29,4	28,1	5,0	5,0	24,4	23,1
Вилояти Хатлон	31,1	30,1	4,2	4,1	26,9	26,0
ш. Душанбе	24,1	24,5	3,5	3,4	20,6	21,1
НТҶ	30,2	29,7	4,1	3,5	26,1	26,2

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ-декабри соли 2011 –ум 33,0 ҳазор нафарро ташкил дод ва нисбат ба моҳҳои январ-декабри соли 2010-ум 3,1 фоиз зиёд аст. Афзоиши бақайдгирии шахсони фавтида нисбат ба моҳҳои январ-декабри соли 2011 дар шаҳри Душанбе – 2,3 фоиз (2,6 ҳазор фавт), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ – 0,6 фоиз (6,3 ҳазор фавт), дар вилояти Суғд 4,5 фоиз (11,6 ҳазор фавт), дар вилояти Хатлон 4,5 фоиз (11,4 ҳазор фавт) мушоҳида мешавад. Дар ВМКБ бақайдгирии шахсони фавтида – 9,6 фоиз кам шуда, 1,1 ҳазор фавтро ташкил додааст.

Афзоиши табиӣ аҳоли аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ-декабри соли 2011-ум нисбат ба моҳҳои январ-декабри соли 2010-ум 0,7 фоиз зиёд шуда 190,4 ҳазор нафар, ё ба 1000 нафар аҳоли 24,4 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 20: Шумораи аҳоли бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳочират дар соли 2011 ташкил дод:

	<i>шумораи аҳоли то 1.01.2011, ҳазор нафар</i>	<i>шумораи аҳоли то 1.01. 2012, ҳазор нафар</i>	<i>нисбат ба ҳамин давраи соли 2011 (бо фоиз)</i>
Ҷумҳурии Тоҷикистон	7616,4	7800,5	102,4
аз он ҷумла:			
ВМКБ	206,3	208,3	101,0
Вилояти Суғд	2251,7	2302,5	102,3
Вилояти Хатлон	2693,9	2759,6	102,4
ш. Душанбе	730,5	748,0	102,4
НТҚ	1734,0	1782,0	102,8

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешавад, ки агар озуқаворӣ мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоӣ фарҳангӣ маъқул), *мавҷуд* ва *дастрас* бошад ва ҳамаи шахсон *ҳамавақт* барои таъмини ҳаёти ғаёл ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона *истеъмол ва ҳазм* кунанд».

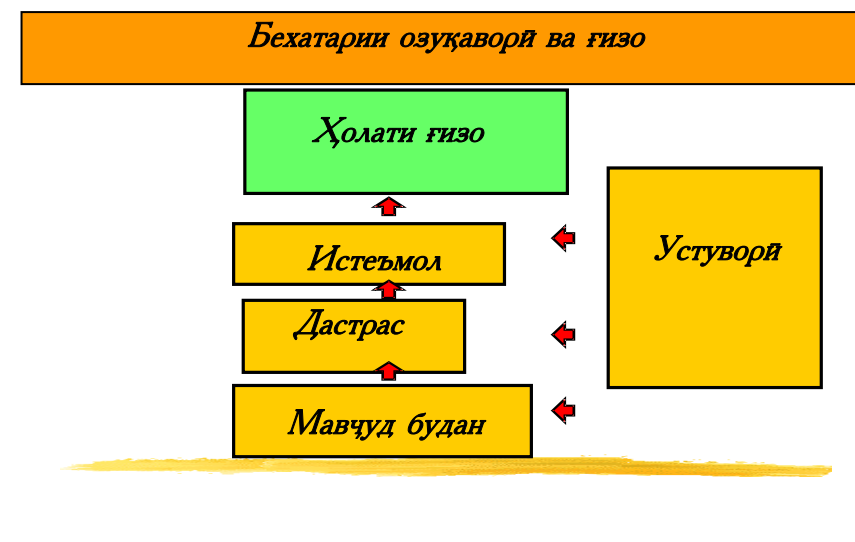
Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм донишмандони ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудоғона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунанд, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани ҷор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд якбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шаҳрванди ҷудоғона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллий ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон**, таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интиҳоб намудан ва онро мунтазам ҷен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯроқворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯроқворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба нишондиҳандаи воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ истифода бурда шудаанд, вале аз рӯи истехсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ).

Сарфи тухмӣ бо назардошти замини кишт ва бо истифодаи хароҷоти аслий ба 1 гектар кишт муайян карда шудааст. Талафот дар асоси меъёрҳои расмӣ муқарраршуда ҳисоб карда мешаванд.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои ҷӯчабарорӣ, миқдори аслии ҷӯчаҳо ва маводи меъёрӣ оид ба ҷӯчабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳоли истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки ҷорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти бҷети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳоли низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллий (дар вақти маросимҳои мотам, тӯй, маросимҳои миллий ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Ашхоси 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба ҳадамоти давлатии шуғли аҳоли муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, **бекоп** ҳисобида мешаванд.

Маҳсулоти умумии дохилӣ (МУД)-нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. МУД бо нархҳои асосию бозорӣ (МУД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (МУД-и ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасониҳои пулакӣ ба аҳолии (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониҳо тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи ҷорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи номиналии ҳармоҳаи кор бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дучоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳолии дар як шабонарӯз. Ғизонокии озуқаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедарою раған) мебошад.

Сатҳи бекорӣ расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол, ба ҳисоби фоиз, ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

МУД	Маҳсулоти умумии дохилӣ
НТХ	Ноҳияҳои тобеи Ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмолий
МРХ	Мақсадҳои рушди ҳазорсола

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу ҳаво дар ҳудуди Ҷумҳури Тоҷикистон дар семоҳаи якуми соли 2012
Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Январ. Дар моҳи январ дар ҷумҳурӣ ҳарорати ҳаво аз меъёри иқлимӣ ва бо боришоти кам мушоҳида карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳо ба адозаи 1-2⁰ аз меъёр паст буд, дар ҳолатҳои ҷудоғона то ба 3-4⁰, дар водиҳо 0+2⁰ гарм, дар ноҳияҳои наздикӯҳӣ 7-13⁰, дар кӯҳҳо 17-22⁰ хунук буд.

Рӯзҳои гармтарин дар рӯзҳои 2, 3, 12, 14 ва 28-29 январ ба қайд гирифта шуд. Дар ин давра ҳарорати ҳаво дар водиҳо 10+13⁰ буд ва ҳарорати миёнаи шабонарӯзӣ 3-4⁰ аз меъёр баланд буд.

Рӯзҳои сард дар 5, 6, 22 ва 30-31 январ мушоҳида шуд, ҳарорати миёнаи рӯзона - 2⁰ хунук то +3⁰ гарм буда, дар шаҳри Хучанд -5⁰, ҳарорати шабонаи ҳаво 6-10⁰ сард буд, дар ҳудуди Эсанбой ва Данғара ҳарорати ҳаво то 13-15⁰ паст фаромад.

Дар ноҳияҳои наздикӯҳӣ ва кӯҳӣ рӯзҳои 17-21 январ ҳарорати рӯзонаи ҳаво 8-13⁰-ро, ташкил кард, шабона то 20-27⁰ хунук, дар ноҳияи Ҷиргатол рӯзона то 14-18⁰, шабона то 28⁰ хунук, дар шарқи ВМКБ рӯзона аз 11-16⁰ то то 16-21⁰ хунук, шабона аз 32-37⁰ то 40-45⁰ хунук, дар ҳудуди Булункул рӯзона аз 20-25⁰ то 30⁰ хунук, шабона аз 37-42⁰ то 44-53⁰ хунук шуд.

Феврал. Дар моҳи феврал ҳарорати ҳаво хусусияти боришоти тез-тез ва хунукӣ дошт. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ 2-4⁰, аз меъёр паст буд, дар водиҳо бошад, 2-4⁰, кӯҳӣ аз 5-10⁰ то 15-20⁰ хунук буд.

Дар натиҷаи тадқиқотҳои илмӣ дар 70 соли охир дар шаҳри Душанбе 6 давраи зимистон аз меъёр +2⁰ баланд ва 11 давраи зимистон меъёр аз -2⁰ паст ба қайд гирифта шудааст. Ҳарорати хунуктарини ҳаво дар солҳои 1956-57, 1963-64, 1968-69 ва 2007-08 ба қайд гирифта шудааст. Ҳавои гармтарин дар солҳои 1965-66, 1998-99, 2001-2002, 2003-2004, ба қайд гирифта шудааст.

Дар моҳи феврал тез - тез тағйирёбии обу ҳаво мушоҳида шуд. Дар аввали моҳ меъёри миёнаи ҳарорати ҳаво 10+15⁰ буд, аз 3 феврал бо дохил шудани иқлими чануб ва боришот ҳарорати ҳаво 4+8⁰ баланд рафт. 6 феврал бо дохил шудани ҳавои сард аз қисмати Аврупо ва қисми ғарбии Сибири Федератсияи Русия ҳарорати ҳаво дар водиҳо то 15⁰ паст фаромад, дар минтақаҳои чануби вилояти Хатлон, ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ рӯзона хунукӣ 2-8⁰, дар водиҳои вилояти Суғд ба андозаи 5-16⁰, шабона 13-18⁰ паст фаромад.

Март. Дар моҳи март дар ҷумҳурӣ ҳарорати ҳаво аз меъёри иқлимӣ паст буд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар тамоми ҳудуди ҷумҳурӣ аз меъёр паст буд ва дар водиҳо 5-10⁰ гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 3+2⁰, дар баландкӯҳҳо 10 -16⁰ хунукро. ташкил кард.

Рӯзҳои гармтарин дар 1-3, 15, 17, 22, 24, 25, 31 март мушоҳида шуданд, ҳангоме, ки ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво дар ин рӯзҳо 3-6⁰ аз меъёр баланд буд.

Рӯзҳои хунук 11-13 ва 19-20 март мушоҳида шуд. Давраи хунуктарин 19-20 март буд, дар ин вақт дар ҳудуди ҷумҳури дохилшавии пурқуввати ҳавои хуноки арктикӣ ба амал омад. Ба зудӣ иваз шудани ҳаво ба як бора бад шудани обу ҳаво таъсир расонд: боришоти бошиддат дар ҷануб, дар водиҳо борон бо барф, дар водиҳои ноҳияҳои тобеи ҷумҳури ва вилояти Суғд дар намуди барф ба амал омаданд. Баландии барф дар ин рӯзҳо дар водиҳо 25-35 см, дар ноҳияҳои кӯҳи 100-220 см буд. Ҳарорати рӯзона 12-16⁰ паст фаромад ва аз 0⁰ то +4⁰ гарм, шабона 2-5⁰ хунук ва ҳарорати миёнаи шабонарӯзӣ аз меъёр 8-10⁰ паст буд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳо аз меъёр баланд буд. Боришоти саҳт рӯзҳои 4, 12, 13, 19 март ба амал омаданд. Боришоти саҳти барф рӯзҳои 12-19 март дар водии Ҳисор ба амал омад, 19 март дар як шабонарӯз 43 см, боришот дар шаҳри Душанбе мушоҳида шуд. Баландии барф дар 6 соат 21 см, дар як шабонарӯз бошад, 32 см-ро ташкил дод.

Шарҳи обу ҳавосанҷии оби дарёҳо ва обанборҳо

Дар давоми **январ** пастшавии сатҳи оби дарёҳо давом кард. Дар даҳаи дуюми моҳи январ дар дарёҳои Яхсу, Қизилсу (дар ҷануб) сарфи об аз меъёр зиёд буд. Масрафи миёнаи об дар бисёрии дарёҳои ҷумҳури (96-225 фоиз) аз меъёр зиёд буд ва нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта масрафи обҳо (91-125 фоиз) зиёд буд. Танҳо серобии дарёи Ванҷ аз меъёр (68 фоиз) кам буд.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар давоми моҳ ба андозаи 1,079 млн. метри мукааб кам шуд ва 7942 млн. метри мукаабро ташкил дод, ки аз сатҳи соли гузашта 0,006 млн. метри мукааб кам аст.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ ба андозаи 0,034 млн. метри мукааб кам шуда, 3497 млн. метри мукаабро ташкил кард, ки аз сатҳи соли гузашта 0,039 млн. метри мукааб зиёд аст.

Пешгӯиҳо 93 фоиз дуруст буданд

Дар давоми моҳи **феврал** бо зиёд шудани боришот афзоиши серобии дарёҳо ба қайд гирифта шуд.

Масрафи миёнаи оби бештари дарёҳо ба андозаи меъёр ва аз меъёр зиёд (98-110 фоиз) буд, танҳо дар дарёҳои Карбостанак ва Зарафшон – Дупула нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта ба андозаи 1,3 – 1,5 баробар зиёд буд.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар як моҳ ба андозаи 1,104 млн. метри мукааб паст шуд, ки нисбат ба сатҳи соли гузашта 6838 млн. метри мукааб кам аст.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар як моҳ ба андозаи 0,074 млн. метри мукааб паст шуд, ки нисбат ба сатҳи соли гузашта 0,045 млн. метри мукааб кам аст.

Сатҳи об кӯли Сарез дар давоми моҳ 62 см паст шуд.

Пешгӯиҳо 83 фоиз дуруст буданд.

Дар давоми моҳи **март** афзоиши серобии дарёҳои Қаторкӯҳҳои Ҳисор ба қайд гирифта шуд.

Умуман дар бештари дарёҳои ҷумҳурӣ масрафи об ба андозаи меъёр (80-98 фоиз) буд. Масрафи оби дарёҳои Исфара ва Зарафшон аз меъёр зиёд ва дар сатҳи соли гузашта қарор дошт.

Ҳаҷми оби обанбори Норақ дар як моҳ ба андозаи 0,774 млн. метри мукааб кам шуда, 6064 млн. метри мукаабро ташкил дод, ки нисбат ба сатҳи соли гузашта 0,063 млн. метри мукааб зиёд аст.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар як моҳ ба андозаи 0,009 млн. метри мукааб кам шуда, 3414 млн. метри мукаабро ташкил дод, ки нисбат ба сатҳи соли гузашта 0,3084 млн. метри мукааб зиёд аст.

Сатҳи оби кӯли Сарез дар давоми моҳ 72 см паस्त шуд.

Пешгӯиҳо 80 фоиз дуруст буданд.

Тармафарой ва селҳо

Дар моҳи **январ** дар бораи тармафарой бо давомнокии 12 рӯз 5 пешгӯӣ дода шуд, ки 100 фоиз дуруст буд.

Дар моҳи **феврал** дар бораи тармафарой бо давомнокии 18 рӯз 6 пешгӯӣ дода шуд, ки 100 фоиз дуруст буд.

Тармафарой асосан дар ҷануби қаторкӯҳи Ҳисор, дар водиҳои Рашт, Тавилдара, Дарвоз ва водии Рӯшони ВМКБ ва дараи Варзоб мушоҳида шуд.

Дар моҳи **март** дар бораи тармафарой бо давомнокии 28 рӯз 6 пешгӯӣ дода шуд, ки 100 фоиз дуруст буд. Микдори тармафарой 340 маротиба ба қайд гирифта шуд. Дар натиҷаи боришоти саҳти барф дар ВМКБ дар водиҳои Маном, Бедурд, Вочшоҳроҳ, Хоруғ-Навобод, аз 2 то 7 км, дар водиҳои Ёнур дар 18, 24 - 25 км деҳаи Посун роҳи автомобилгарди Нуробод – Тавилдара аз 8то 13 март дар ноҳияҳои кӯҳи тобеи ҷумҳурӣ тармафароии калон ва бузург ба қайд гирифт шуд, ки ба ҳаракати мӯътадили нақлиёти автомобилӣ ҳалал расонид.

Замимаи 2. Нишондиҳадаҳои асосии Мониторинги Стратегияи паст кардани Сатҳи камбизоатӣ дар давраи солҳои 2010-2012

Манбаъ: (Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон)

Баҳши вазифавӣ

Баҳши «Рушди макроиқтисодӣ»

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с. 2010	нишондиҳанда дар с.2011	нишондиҳанда дар сем. I с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
Нишондиҳандаи таъсир	Афзоиши воқеии солонаи МУД	%	7,9	3,9	6,5	7,4	7,2	7,0
	Даромадҳои умумӣ ва грантҳои нисбати МУД ба ҳисоби фоиз	%	19,7	20,3	20,0	21,6	32,0	23,5
	Мадохилоти андоз нисбат ба МУД	%	18,7	17,7	18,0	19,5	29,7	19,0
	Сатҳи таваррум	%	11,8	5,0	9,8	9,3	1,2	7,0
	Сармоягузори дар сармояи асосӣ нисбат ба МУД	%	24,5	18,1	17,9	16,1	11,4	17,5
	Содироти молу хизматрасонӣ нисбат ба МУД-и савдо	%	34,9	26,2	21,2	26,3	36,2	27,8
Нишондиҳандаи захираҳо	Хароҷоти бучети давлатӣ нисбат ба МУД (бе барномаи мутамарказии сармоягузори инвестиционӣ)	%	28,7	27,4	26,1	27,5	32,4 ¹⁾	26,6

¹⁾Бо назардошти ҳамаи сарчашмаи маблағгузориҳо

Баҳши «Бехудии фазои сармоягузорӣ, рушди баҳши хусусӣ ва соҳибкорӣ»

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	сем.1 с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
Нишондиҳандаи таъсир	Хиссаи баҳши хусусӣ нисбат ба МУД	%	46,8	47,5	48,3	46,2*-	-	66
	Афзоиши ҳамасолаи ҳаҷми сармоягузориҳо (ба истиснои сармоягузориҳо ба баҳши аввалия)	%	100	82,2	111,5	105,0	-	125

Баҳши «Ҳамкории минтақавӣ ва ҳамгирӣ ба иқтисодиёти ҷаҳонӣ»

Нишондиҳандаи натиҷаҳо	Ҳаҷми савдои хориҷӣ нисбат ба МУД	%	90,7	79,8	68,3	77,5	106,3	70,7
	Афзоиши содироти электроэнергия бо ифодаи пулӣ	%	0,2	2,2	-94,6	18,8	94,3	18,4
	Афзоиши содироти маҳсулоти саноати сабук	%	-	-0,8	83,1	1,9	-22,0	10
	Афзоиши содироти маҳсулоти меваю сабзавот	%	22,5	4,6	8,5	16,3	-8,0	4,8
	Афзоиши ҳаҷми савдои дохилиминтақавӣ	%	13,5	12,5	10,2	8,9	18,2	14,0
	Шумораи сайёҳон, ки ба Тоҷикистон ташриф овардаанд	ҳаз. нафар		2744	6506	2863	2000	36
	Бо қор таъмин намудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷи кишвар тавассути фирмаҳои (корхонаҳои хурде), ки иҷозатнома доранд	ҳаз. нафар	11,0	15,5	18,9	0,321	-	17,0

Пешравии босуботи афзоиши иқтисодиёт (бахши истехсолӣ)

Бахши «Бехатарии озуқаворӣ ва рушди соҳаи кишоварзӣ»

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	нишондиҳанда дар сем. I с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
нишондиҳандаи натиҷаҳо	Афзоиши маҷмӯи маҳсулоти соҳаи кишоварзӣ	%	100,0	110,6	106,8	107,9	107,2	118,1
	Афзоиши ҳосилнокии меҳнат дар соҳаи кишоварзӣ	%	100,0	105,0	101,2	101,2	-	112,0
	Афзоиши ҳисоби миёнаи ҳосилнокии пахта	с/га	15,6	17,8	17,5	20,4	-	25
	Афзоиши содироти маҳсулоти кишоварзӣ	%	100,0	102,8	108,5	83,7	83,9	117,4
	Афзоиши маҳсулоти чорводорӣ	%	100,0	106,0	107,7	107,0	107,4	121,0
	Афзоиши даромади хонаводаҳо	%	100,0	101,7	107,8	108,6	-	123,0
	Кам кардани сатҳи умумии шӯршавии заминҳои кишоварзӣ	%	96,6	97,0	97,0	97,3	-	98,6
	Кам кардани масоҳати умумии заминҳои ботлоқшуда	%	97,0	98,0	98,0	98,0	-	99,0

Бахши «Рушди зерсохтор, энергетика ва саноат», Нишондиҳандаҳои бахши нақлиёт

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳид и ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	Сем. I с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
нишондиҳандаи натиҷаҳо	Ҳаҷми боркашонии байналхалқии автомобилӣ	ҳаз. тонна	800,5	937,0	908	1200,9	283,3	820
	Ҳаҷми мусофиркашонии автомобилӣ байналхалқӣ	ҳаз. мус.	394,7	416,5	429	235,1	49,5	480
	Ҳаҷми инвестисияҳои дохилӣ ва хориҷӣ ба лоиҳаҳои нақлиётӣ	млн. долл. ИМА	360,6	103,5	...	...	-	648,8

Нишондиҳандаҳо оид ба фаъли коммуникатсия

нишондиҳандаи таъсир	Ҳаҷми хизматрасонӣ, ки ширкатҳои хусусӣ пешниҳод кардаанд, бо ифодаи пулӣ	млн. сомонӣ	648,8	775,2	1675,0	1890,4	290,1	805,9
	Афзоиши шумораи истифодабарандагони Интернет	ҳаз. муштарӣ	495,6	416,5	1242,8	1942	2120,3	543,7

Нишондиҳандаҳо оид ба бахши энергетика

нишондиҳандаи натиҷаҳо	Афзоиши иқтидорҳои истеҳсоли қувваи барқ	ҳаз Квт	683	9	27,9	-	-	6044,6
	Истихроҷи ангишт	ҳаз.т	198,5	176,1	199,7	236,7	20,2	220,0
	Истихроҷи нафт	ҳаз.т	25,8	26,2	27,0	28,7	6,7	28,8
	Истихроҷи газ	млн. м³	16,1	19,9	22,8	18,8	4,2	24,5
	Миқдори НОБ-ҳои хурди сохташуда	адад	27	10	2	8	-	100
	Баланд бардоштани таърифаҳои нерӯи барқ	сент	1,41	1,81	2,1	2,1	-	3,12

Нишондиҳандаҳо оид ба бахши саноат

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	Сем.1 с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
нишондиҳандаи натиҷаҳо	Ҳаҷми истеҳсолоти саноатӣ	млн сомони	6105,9	6500,9	7082,2	7583,2	1956,7	8737,2
	Ҳаҷми нахи пахтаи коркардшуда	ҳаз.тонна	115,7	92,2	95,2	103,5	32,2	26,1
	Ҳаҷми чарми коркардшуда	ҳаз.тонна	-	56,3	45,3	263,9	91,7	521,0
	Ҳаҷми пашми коркардшуда	тонна	161,2	11,0	-	165	-	840,0
	Ҳаҷми истеҳсоли ресмони абрешими хом	тонн	42,3	27,4	19,0	22,7	0,2	4,5
нишондиҳандаи самара	Ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноати сабук /хӯрокворӣ	млн сомонӣ	732,0/1264,6	705,3/1360,1	881,9/1782,6	1403,1/2146,6	397,1/525,5	957,5/1420,0

Бахши иҷтимоӣ «Рушди соҳаи маориф ва илм»

Кӯдаконе, ки ба низомии таҳсилоти ибтидоӣ ва умумӣ фаро гирифта шудаанд	% аз шумораи умумии кӯдакони синни дахлдор	98,1	98,5	97,6*	94,5*	-	98,0
Таъминот бо компютер (теъдоди хонандагон ба 1 компютер)	нафар		76	40	19	-	20,0
Миқдори ҷойҳои нави нишаст барои хонандагони мактабҳо (ҷойҳои нав барои хонандаҳои мактаб)	адад	22073	24930	17602	23913	100	60000
Миқдори мактабҳои сохташуда	адад	149	114	83	69	1	500
Миқдори китобҳои чопшуда	млн. дона	1,3	0,7	1,1	1,1	-	
Коэффитсиенти шумораи хонандагон ба 1 омӯзгор	нафар	17,0	18	18,1	18	-	20,0

Бахши «Рушди соҳаи тандурустӣ»

навъи нишондиҳанда	номгӯӣ	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	Сем.1 с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
	Фавти кӯдакони то 5 сола	ба 1000 нафар зинда таваллуд шудагон	53,0	...	50	...	-	37,0
	Фавти кӯдакони то 1 сола	ба 1000 нафар зинда таваллуд шудагон	46,0	...	34	...	-	35,0
	Фавти модарон	ба 100 000 нафар зинда таваллуд шудагон	70,0	...	86	...	-	60,0
	Миқдори сироятшудагони ВИЧ	нафар	1422	1853	2857	3846	238	3500
	Бемории варачаи бори аввал	ба 100 ҳазор нафар аҳоли	4,3	2,2	1,4	1,0*	0,0	18,0
	Бемории сил (аз рӯи баҳои ТУТ)		83,5	78,5	77,5	71,0*	14,6	130,0
	Сатҳи беморӣ бо гелминтоз (ҳамаи касалиҳои паразитарӣ)		497,5	588,5	547,7	671,3*	153,5	250,0
	Беморони сурхакон		0,0	0,0	0,0	0,04*	0,0	0,0
Нишондиҳандаи натиҷаҳо	Ҷои кӯдакони то 1 сола ва калонсолтар, ки бо эмкунӣ фаро гирифта шудаанд	%	95,0	93,0	93,0		-	96,0

Бехтар намудани ҳифзи иҷтимоӣ

навъи нишондиҳанда	номгӯй	воҳиди ченак	нишондиҳанда дар с.2008	нишондиҳанда дар с.2009	нишондиҳанда дар с.2010	нишондиҳанда дар с.2011	Сем.1 с.2012	нишондиҳанда дар с.2012
Нишондиҳандаи таъсир	Сатҳи камбизоатӣ	%	53,5 (2007)	46,7	x	x	x	41,4
	Сатҳи камбизоатии фавқуллода	%	17,1 (2007)	13,8	x	x	x	11,3

Баҳши «Пешрафти босуботи экологӣ»

Нишондиҳандаи таъсир	Масоҳати заминҳои чангалпӯш	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,3
	Васеъ намудани ҳудудҳои табиӣ муҳофизатшаванда	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,6

Баҳши «Пешрафти баробарии гендерӣ»

Нишондиҳандаи натиҷаҳо	Ҷоизаҳои баъди кормандони корхонаҳои давлатӣ	%	75,9/24,1	38,9	39,2		-	70/30
	Ҷантӯри байни донишҷӯён, духтарон ва писарон дар донишкадаҳои олии таълимӣ	%	72/28	71/29	71/29	72/28	-	70/30
	Нобаробарии гендерӣ дар пардохти музди меҳнат	%	61,3	59,7	56,0		-	50,0
	Миқдори ҷиноятҳои бақайдгирифташуда, ки аз рӯи аломати гендерӣ тақсим карда шудаанд шумораи умумии ҷиноятҳо, ки қонун содир кардаанд	нафар	11658/1376	ҳамагӣ-12408	ҳамагӣ-12562	ҳамагӣ-16854	ҳамагӣ-2737	

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклӯхт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2010	2011		2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	Картошка											
ВМКБ	2,20	-	-	-	1,8	2,70	1,85	1,85	2,5	1,83	1,27	2,48
Вилояти Суғд	0,32	0,68	0,57	0,45	0,44	1,02	0,79	0,44	1,3	0,55	0,64	0,48
Вилояти Хатлон	-	-	-	0,77	0,77	1,10	0,89	0,57	2,0	0,82	0,78	1,25
НТҚ	1,76	1,2	-	0,64	0,87	1,19	0,70	0,77	1,4	1,78	0,76	1,04
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	0,71	0,92	1,18	0,72	0,74	1,11	1,07	0,70	1,6	0,88	0,79	1,16
	Шир											
ВМКБ	-	3,0	3,0	1,80	2,50	3,06	1,79	2,64	2,9	2,39	2,21	3,15
Вилояти Суғд	0,89	0,99	1,11	0,93	0,94	1,03	0,88	0,92	2,1	0,75	0,79	0,49
Вилояти Хатлон	0,79	1,41	1,35	0,86	0,89	0,95	1,11	0,82	2,0	0,91	0,82	1,15
НТҚ	1,75	1,60	2,50	1,53	1,68	1,83	1,51	1,65	1,7	1,52	1,66	1,98
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,34	1,28	1,97	1,21	1,32	1,47	1,21	1,30	2,0	1,13	1,16	1,5
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	0,61	-	2,10	1,77	1,72	2,4	1,91	1,77	2,50
Вилояти Суғд	0,60	0,91	0,70	0,57	0,54	1,29	0,54	0,55	2,2	0,56	0,58	1,12
Вилояти Хатлон	1,07	2,10	2,64	0,72	0,82	1,58	0,76	0,78	2,0	0,64	0,78	1,24
НТҚ	0,80	1,40	2,21	0,74	0,68	1,32	0,74	0,72	1,7	0,77	0,76	1,13
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	0,77	1,41	1,17	0,70	0,78	1,50	0,71	0,73	2,0	0,54	0,71	1,20

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмоли дар солҳои 2009-2012 дар Тоҷикистон (сомони/кг)

	семоҳаи I						
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2012
Картошка							
ш. Душанбе	1,53	1,45	1,78	1,52	1,77	1,67	2,27
Вилояти Суғд	1,18	1,10	1,60	1,06	1,18	1,40	1,62
Вилояти Хатлон	1,46	1,43	1,92	1,53	1,80	1,88	2,11
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,39	1,32	1,77	1,37	1,58	1,65	2,00
Шир							
ш. Душанбе	2,67	2,74	2,94	3,00	2,90	2,67	3,83
Вилояти Суғд	1,66	1,63	2,03	1,89	1,78	1,66	2,10
Вилояти Хатлон	1,91	1,85	2,24	2,00	2,07	2,26	3,08
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	2,08	2,08	2,40	2,30	2,25	2,20	3,00
Орди навъи якум							
ш. Душанбе	1,98	2,02	2,64	1,99	1,80	2,60	2,42
Вилояти Суғд	1,76	1,77	2,39	1,92	1,57	2,42	1,95
Вилояти Хатлон	1,96	2,04	2,66	1,99	1,80	2,58	2,41
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,90	1,94	2,56	1,97	1,72	2,53	2,26
Гандум							
ш. Душанбе	1,62	1,36	2,43	1,83	1,37	2,18	2,20
Вилояти Суғд	0,91	0,92	1,76	1,05	0,76	1,59	1,51
Вилояти Хатлон	1,15	1,17	1,93	1,43	0,87	1,64	1,89
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,23	1,14	2,04	1,44	1,00	1,80	1,87
Биринҷ							
ш. Душанбе	7,34	6,15	6,39	6,50	6,23	5,87	8,50
Вилояти Суғд	5,74	4,95	5,33	4,85	5,00	4,60	6,45
Вилояти Хатлон	6,01	5,28	5,60	5,72	6,00	5,07	6,75
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	6,36	5,46	5,77	5,69	5,74	5,18	7,23

				семоҳаи I			
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2012
Шакар							
ш. Душанбе	3,64	4,95	6,33	2,88	5,07	5,78	5,83
Вилояти Суғд	3,46	4,75	6,07	2,76	4,72	5,55	5,46
Вилояти Хатлон	3,54	4,91	6,33	2,76	4,79	5,80	5,81
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,55	4,87	6,24	2,80	4,86	5,71	5,70
Пиёз							
ш. Душанбе	1,59	1,32	1,89	2,42	1,40	2,26	2,20
Вилояти Суғд	1,19	0,90	1,56	1,95	0,74	1,83	1,47
Вилояти Хатлон	1,46	1,21	1,94	2,51	1,23	2,49	2,11
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,41	1,14	1,79	2,29	1,12	2,19	1,92
Равғани пахта							
ш. Душанбе	6,05	6,22	9,26	6,05	6,05	7,78	9,50
Вилояти Суғд	5,80	6,49	9,25	5,63	6,02	8,07	9,01
Вилояти Хатлон	5,64	5,89	8,85	5,29	5,75	7,43	8,81
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,83	6,20	9,12	5,66	5,94	7,76	9,11
Гӯшти гӯсфанд							
ш. Душанбе	18,07	20,34	25,00	18,00	18,67	22,33	30,33
Вилояти Суғд	19,68	20,16	27,27	19,39	20,00	21,61	31,41
Вилояти Хатлон	17,49	19,33	25,11	17,08	18,40	21,55	28,94
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	18,42	19,94	25,79	15,28	19,00	21,83	30,26
Гӯшти гов							
ш. Душанбе	17,43	19,96	24,61	17,07	18,50	21,67	28,42
Вилояти Суғд	15,05	19,68	22,95	14,83	15,49	19,26	25,46
Вилояти Хатлон	15,83	18,07	23,87	15,75	16,37	20,00	26,60
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	16,10	18,24	23,81	15,88	16,79	20,31	26,83

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

				семоҳаи I			
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2012
Гӯшти мурғ							
ш.Душанбе	14,30	14,43	16,26	14,83	14,32	14,88	18,50
Вилояти Суғд	12,15	12,20	13,30	12,00	12,64	11,96	13,27
Вилояти Хатлон	13,57	13,32	14,01	13,49	13,25	13,34	14,67
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	13,34	13,31	14,52	13,44	13,40	13,39	15,48
Тухм 10 дона							
ш.Душанбе	6,53	6,48	6,91	5,83	6,67	6,37	8,32
Вилояти Суғд	5,15	5,58	5,95	4,55	6,15	5,50	6,83
Вилояти Хатлон	5,87	5,90	6,45	5,27	6,43	5,93	7,88
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,85	5,99	6,43	5,22	6,42	5,93	7,68

Замимаи 5. Баланси озуқаворӣ дар солҳои 2008-2011

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, миқдори ҷисмӣ (физикӣ)	Маҳсулоти нонӣ бо ҳисоби ғалла, ҳаз. тонна				Картошка, тару тоза, ҳаз. тонна				Сабзавоту полизии тару тоза, ҳаз. тонна				Меваҷот ва буттамеваи тару тоза, ҳаз. тонна				Қанду шақар ва маҳсулоти қаннодӣ ба ҳисоби қанд, ҳаз. тонна			
		2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
1.	Захираҳо дар аввали сол	532,8	525,7	406,1	258,1	249	344,7	311,7	263,2	45,6	304	453,7	638,4	-	-	13,5	2,8	130,4	168,4	183,3	169,9
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	774,9	1295	1261	1098	679,8	690,9	760	863	908	1047,1	1157,8	1582	262,4	213,7	225	416,4	-	-	-	-
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	1060	450,6	470,3	471	47,5	27,5	25,7	12,6	12,2	26,5	0,8	4,4	13,5	11,3	17,6	19	130	111,7	116,9	126,1
	Мадохилот (1-3) (+)	2367,7	2271,3	2137,4	1826,8	976,3	1063,1	1097,4	1138,8	965,8	1377,6	1612,3	2224	275,9	225	256,1	438,2	260,4	280,1	300,2	296,0
4.	Хароҷот барои тухмӣ (-)	213,7	51,6	109,7	68,2	176	275,8	312,7	118	0,7	-	-	0,3	0,5	-	-	-	-	-	-	-
5.	Барои хуроки чорво (-)	25,5	61,4	46,5	90,2	6,5	0,2	-	-	-	188	82	1,4	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	6,3	27,7	21,5	26,3	75,4	155,6	141	57,5	3,6	47,3	3,7	27,4	1	31	14	-	-	-	-	0,1
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-	0,2	0,2	0,2	-	0,6	0,5	-	106,5	56,7	199,1	84,3	42,9	11,6	17,9	14,8	-	-	-	-
8.	Барои истеъмолоти аҳоли мавҷуд аст (-)	1595	1714,3	1701,4	1277	368	313,2	311,9	251	551	631,9	634,1	653,3	231,5	164,9	186,4	205,1	92	92,8	86,8	90,09
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	1,5	10	-	-	5,7	6	68,1	-	-	-	55	-	-	4	35	-	-	4	43,5	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	1842	1865,2	1879,3	1461,5	631,6	751,4	834,2	426	661,8	923,9	973,9	766,7	275,9	211,5	253,3	219,9	92	96,8	130,3	90,2
10.	Захираҳо дар охири давра	525,7	406,1	258,1	365,3	344,7	311,7	263,2	712,8	304	453,7	638,4	1457,6	-	13,5	2,8	218,3	168,4	183,3	169,9	205,8

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ ба ҳисоби вазни чорвои кушта, ҳаз. тонна				Шир ва маҳсулоти шир бо ҳисоби шир, ҳаз. тонна				Тухм, млн.дона				Равғани растани, ҳаз. тонна				Маҳсулоти молию хуроквории моҳӣ, тонна			
		2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
1.	Захираҳо дар аввали сол	31,1	65,8	189,1	225,0	235	439,3	549	670,5	-	21,3	4,9	11,6	-	-	2,9	6,9	-	-	150,9	473,6
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	64,4	134,3	53,4	75,4	601	629,7	660,7	696	151	188,4	231,9	254,8	7,4	4,5	4,4	2,3	261,1	400	688	843,2
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	57,8	68,7	69,8	66,5	6,7	6,8	7,4	12,1	107	8	6,1	63,5	49,1	68,7	75	88	260,3	525,5	729,1	1096
	Малдохилот (1-3) (+)	153,3	268,8	312,3	366,9	842,7	1075,8	1217,1	1378,5	258	217,7	242,9	329,2	56,5	73,2	82,3	97,2	521,4	925,5	1568	2413
4.	Хароҷот барои тухмӣ (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Барои хуроки чорво (-)	-	-	-	-	-	-	29,8	6,3	-	-	-	1,4	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	-	0,8	-	-	-	44,4	-	-	0,5	16	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-	0,2	-	-	-	-	-	-	1,9	-	-	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-
8.	Барои истеъ- молоти аҳоли мавҷуд аст (-)	83,2	78,7	82,3	84,25	399,4	461,3	504,3	479	233,9	181,5	209,7	292,4	56,3	58,6	75,4	85,6	521,4	774,4	894,4	1109
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	4,3	-	5	-	4	21,1	12,5	24,1	0,4	15,3	20	-	-	11,7	-	-	-	0,2	-	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	87,5	79,7	87,3	84,3	403,4	526,8	546,6	509,2	236,7	212,8	231,3	293,8	56,5	70,3	75,4	85,6	521,4	774,6	894,4	1109
10.	Захираҳо дар охири давра	65,8	189,1	225	282,6	439,3	549	670,5	869,3	21,3	4,9	11,6	36,1	-	2,9	6,9	11,6	-	150,9	473,6	1304

Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2010

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби ғалла, ҳаз.тонна				Картошка, тару тоза, ҳаз.тонна				Сабзавоту полизии тару тоза, ҳаз.тонна				Мевачот ва буттамеваи тару тоза, ҳаз.тонна				Қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ ба ҳисоби қанд, ҳаз.тонна			
		Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	406,1	52,6	34,8	378,1	311,7	83,5	36,1	142	453,7	317,9	276,1	845,4	13,5	5,3	10,7	2,9	183,3	181,3	193,6	161,5
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	-	352,6	665,4	243,0	-	128,7	309,8	321,5	1,1	181,7	975	-	-	32,6	121,3	71,1	-	-	-	-
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	94,3	75,7	150,7	149,6	16,6	9,1	-	-	0,4	0,4	-	-	7,2	2,3	1,5	6,6	19,0	34,0	33,1	30,8
	Мадохилот (1-3) (+)	500,4	480,9	850,9	770,7	328,3	221,3	345,9	463,5	455,2	500	1251,1	845,4	20,7	40,2	133,5	80,6	202,3	215,3	226,7	192,3
4.	Харочот барои тухмӣ (-)	14,7	13,0	36,0	46,0	74,7	78	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Барои хӯроқи чорво (-)	2,7	5,8	11,0	27,0	-	-	-	-	-	22,0	30,0	30,0	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	2,1	3,0	3,4	13,0	24	27	45	45	0,2	0,5	1,0	2,0	-	-	7	7,0	-	-	-	-
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-	-	0,1	0,1	0,1	-	0,2	0,2	29,3	58,9	46,8	64,1	3,4	1,5	1,6	11,4	-	-	-	-
8.	Барои истеъмолоти аҳолии мавҷуд аст (-)	428,3	424,3	422,3	426,5	77,9	80,2	78,2	75,1	107,8	142,5	272,9	110,9	12,0	28,0	87,0	59,4	21,0	21,7	21,7	22,4
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	-	-	-	-	68,1	-	-	-	-	-	55	-	-	-	35,0	-	-	-	43,5	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	447,8	446,1	472,8	512,6	244,8	185,2	203,9	200,3	137,3	223,9	405,7	207,0	15,4	29,5	130,6	77,8	21,0	21,7	65,2	22,4
10.	Захираҳо дар охири давра	52,6	34,8	378,1	258,1	83,5	36,1	142	263,2	317,9	276,1	845,4	638,4	5,3	10,7	2,9	2,8	181,3	193,6	161,5	169,9

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Гӯшт ва маҳсулоти гӯшти ба ҳисоби вазни ҷорвои ҷушта, ҳаз.тонна				Шир ва маҳсулоти ширӣ ба ҳисоби шир, ҳаз.тонна				Тухм, млн.дона				Равғани растанӣ, ҳаз.тонна				Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ, тонна			
		Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	189,1	195,0	219,8	225,7	549,0	551,8	558,0	589,3	4,9	11,3	2,5	6,5	2,9	1,3	1,1	1,2	150,9	164,1	326,2	242,0
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	10,0	24,0	10,1	9,3	118,8	145,4	177,2	219,3	50,0	53,0	59,9	69,0	2,9	1,5	-	-	100,0	87,0	-	501
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	15,8	20,3	15,0	18,7	1,3	0,9	3,1	2,1	1,0	1,6	1,5	2,0	21,8	14,2	16,7	22,3	136,8	298,7	139,4	154,2
	Мадохилот (1-3) (+)	214,9	239,3	244,9	253,7	669,1	698,1	738,3	810,7	55,9	65,9	63,9	77,5	27,6	17,0	17,8	23,5	387,7	549,8	465,6	897,2
4.	Харочот барои тухмӣ (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Барои хӯроқи ҷорво (-)	-	-	-	-	1,3	1,0	7,5	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Барои истеъмолоти аҳолии мавҷуд аст (-)	19,9	19,5	19,2	23,7	116,0	139,1	136,0	113,2	44,6	63,4	56,8	44,9	26,3	15,9	16,6	16,6	223,6	223,6	223,6	223,6
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	-	-	-	5,0	-	-	5,5	7,0	-	-	-	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	19,9	19,5	19,2	28,7	117,3	140,1	149,0	140,2	44,6	63,4	57,4	65,9	26,3	15,9	16,6	16,6	223,6	223,6	223,6	223,6
10.	Захираҳо дар охири давра	195,0	219,8	225,7	22,5	551,8	558,0	589,3	670,5	11,3	2,5	6,5	11,6	1,3	1,1	1,2	6,9	164,1	326,2	242,0	673,6

Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2011

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби ғалла, ҳаз.тонна				Картошка, тару тоза, ҳаз.тонна				Сабзавоту полизии тару тоза, ҳаз.тонна				Меваҷот ва буттамеваи тару тоза, ҳаз.тонна				Қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ ба ҳисоби қанд, ҳаз.тонна			
		Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	258	10,6	132,8	405,6	263,2	134	179	494,11	638	526	554,1	1101,7	2,8	0,5	0,9	146,7	169,9	187,7	188,2	187,3
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	-	363	508	227,7	-	152	401	310,2	1,2	224	851,9	504,9	-	37,3	234	144,7	-	-	-	-
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	87,9	88,5	99,2	194,9	6,7	3,2	0,1	2,6	-	0,4	1,1	2,9	6,5	2,9	2,3	7,3	40,8	22,5	20,9	41,9
	Мадохилот (1-3) (+)	346,0	461,6	740,0	828,2	269,9	289,0	579,7	806,9	639,6	750,1	1407,1	1609,5	9,3	40,7	237,6	298,7	210,7	210,2	209,1	229,2
4.	Харочот барои тухмӣ (-)	22,6	2,5	1	42,1	75,1	40,7	-	1,7	0	0,3	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
5.	Барои хӯроқи чорво (-)	2,7	23	30,5	34	-	-	-	-	0	1,4	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	2,1	2,5	10,1	11,6	-	9,2	20	28,3	0,2	2,5	10,2	14,5	0	0	0	-	-	0,1	-	-
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	0,1	-	-	0,1	-	-	-	-	12,2	44,6	25,8	1,7	0,6	3,7	2,6	7,9	-	-	-	-
8.	Барои истеъмолоти аҳолии мавҷуд аст (-)	308	301	292,8	375,1	61,1	60,2	65,6	64,1	101	147	269,39	135,7	8,2	36,1	88,3	72,5	23	21,9	21,79	23,4
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	335,4	328,8	334,4	462,9	136,2	110,1	85,6	94,1	113,4	196,0	305,4	151,9	8,8	39,8	90,9	80,4	23,0	22,0	21,8	23,4
10.	Захираҳо дар охири давра	10,6	132,8	405,6	365,3	133,7	178,9	494,1	712,8	526,2	554,1	1101,7	1457,6	0,5	0,9	146,7	218,3	187,7	188,2	187,3	205,8

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Гӯшт ва маҳсулоти гӯшти ба ҳисоби вазни чорвои кушта, ҳаз.тонна				Шир ва маҳсулоти ширӣ ба ҳисоби шир, ҳаз.тонна				Тухм, млн.дона				Равғани растани, ҳаз.тонна				Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ, тонна			
		Семох 1	Семох 2	Семох 3	Семох 4	Семох 1	Семох 2	Семох 3	Семох 4	Семох 1	Семох 2	Семох 3	Семох 4	Семох 1	Семох 2	Семох 3	Семох 4	Семох 1	Семох 2	Семох 3	Семох 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	225,0	233,8	242,3	260,0	670,5	676,4	664,4	734,1	11,6	53,6	33,6	33,5	6,9	20,0	11,8	12,9	473,6	640,1	614,6	779,6
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	11	14,7	20,6	29,1	123,2	152	192	229,5	63,4	58,9	64,1	68,4	2	0,1	0,1	0,1	137,6	29,2	172,9	503,5
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	19,6	14,3	17,8	14,8	2	1,8	2,2	6,1	6,6	14,7	23,6	18,6	20	17,5	26,6	23,9	212,9	175,3	219	489,2
	Мадохилот (1-3) (+)	255,6	262,8	280,7	303,9	795,7	829,9	858,1	969,7	81,6	127,2	121,3	120,5	28,9	37,6	38,5	36,9	824,1	844,6	1006,5	1772,3
4.	Хароҷот барои тухмӣ (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Барои хӯроки чорво (-)	-	-	-	-	1,1	1,6	-	1,9	0,2	0,4	-	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Талафот (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Барои истеъмоли аҳоли мавҷуд аст (-)	21,8	20,5	20,65	21,3	118,2	140	122	98,5	27,8	93,2	87,4	84	8,9	25,8	25,6	25,3	184	230	227,0	468
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	-	-	-	-	-	24,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	21,8	20,5	20,7	21,3	119,3	165,5	122,3	100,4	28,0	93,6	87,4	84,4	8,9	25,8	25,6	25,3	184,0	230,0	227,0	468,0
10.	Захираҳо дар охири давра	233,8	242,3	260,0	282,6	676,4	664,4	735,8	869,3	53,6	33,6	33,9	36,1	20,0	11,8	12,9	11,6	640,1	614,6	779,6	1304,3

Баланси озуқаворӣ дар семоҳаҳои соли 2012

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, миқдори ҷисмӣ (физикӣ)	Маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби ғалла, ҳаз.тонна				Картошка, тару тоза, ҳаз.тонна				Сабзавоту полизии тару тоза, ҳаз.тонна				Меваҷот ва буттамеваи тару тоза, ҳаз.тонна				Қанду шақар ва маҳсулоти қаннодӣ ба ҳисоби қанд, ҳаз.тонна			
		Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	365,0				712,8				1457,6				218,3				205,8			
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истеҳсол карда шудааст (+)	-				-				1,1				-				-			
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	224,0				14,8				7,0				9,2				37,7			
	Мадохилот (1-3) (+)	589,3				727,6				1465,7				227,5				243,5			
4.	Харочот барои тухмӣ (-)	9,0				18,5				-				-				-			
5.	Барои хӯроқи чорво (-)	1,1				-				15,0				-				-			
6.	Талафот (-)	1,5				4,3				72,8				15,5				-			
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	0,1				-				0,9				0,9				-			
8.	Барои истеъмоли аҳоли мавҷуд аст (-)	291,9				64				105,0				34,7				23,0			
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	5,0				2				-				-				-			
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	308,6				82,8				193,6				51,1				23,0			
10.	Захираҳо дар охири давра	280,7				644,8				1272,1				176,4				220,5			

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	Маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, микдори ҷисмӣ (физикӣ)	Гӯшт ва маҳсулоти гӯшти ба ҳисоби вазни чорвои кушта, ҳаз.тонна				Шир ва маҳсулоти ширӣ ба ҳисоби шир, ҳаз.тонна				Тухм, млн.дона				Равғани растани, ҳаз.тонна				Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ, тонна			
		Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4	Семоҳ 1	Семоҳ 2	Семоҳ 3	Семоҳ 4
1.	Захираҳо дар аввали сол	282,6				869,3				36,1				11,6				1304,0			
2.	Дар мамлакат озуқаворӣ истехсол карда шудааст (+)	12,0				130,0				70,0				-				15,3			
3.	Молҳои озуқаворӣ ворид карда шудаанд (+)	15,1				0,1				16,7				22,0				0,3			
	Мадохилот (1-3) (+)	309,7				999,4				122,8				33,6				1457,3			
4.	Харочот барои тухмӣ (-)	-				-				-				-				-			
5.	Барои хуроки чорво (-)	-				39,0				7,0				-				-			
6.	Талафот (-)					29,0				3,7				0,9				44,0			
7.	Молҳои озуқаворӣ содир карда шудаанд (-)	-				-				-				-				-			
8.	Барои истеъмоли аҳоли мавҷуд аст (-)	20,5				100,8				69,8				25,4				225,0			
9.	Дигар намудҳои истифодабарӣ (-)	-				20,0				21,0				-				72,8			
	Истифодабарӣ (4-9) (-)	20,5				188,8				101,5				26,3				341,8			
10.	Захираҳо дар охири давра	289,2				810,6				21,3				7,3				1115,5			

Замимаи 6. Нишондиҳандаҳои ҷудогонаи бучети хонаводаҳо аз рӯи гурӯҳҳои дахфоизаи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумотҳои тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	Ҳамаи хонаводаҳо				аз он ҷумла:								
	10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра		шаҳрҳо				деҳот				
	с 2010	с 2011	с 2010	с 2011	10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра		10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра		
				с 2010	с 2011	с 2010	с 2011	с 2010	с 2011	с 2010	с 2011	с 2010	с 2011
Даромадҳои пулӣ (сомонӣ)	32,42	29,48	559,32	583,47	75,62	76,24	597,57	571,60	16,59	12,89	545,28	587,64	
<i>аз он ҷумла:</i>													
даромадҳои меҳнатӣ	20,61	18,84	160,20	180,14	57,52	60,13	302,45	322,76	7,10	4,20	107,93	129,68	
пардохтҳои иҷтимоӣ (нафақа, стипендия, ёрдампулӣ ва дигар пардохтҳо)	6,23	5,41	13,73	16,28	9,14	7,86	18,37	29,46	5,16	4,54	12,03	11,62	
Мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, хӯроки чорво, чорво ва ғайра	0,92	0,26	122,26	128,98	-	-	8,90	-	1,25	0,35	163,92	174,60	
Дигар мадохилот (аз он ҷумла интиқоли маблағҳо)	4,66	4,97	263,13	258,07	8,96	8,25	267,85	219,38	3,08	3,80	261,40	271,74	
Ҳароҷоти пулӣ (сомонӣ)	113,67	138,45	449,84	416,27	98,02	131,23	530,61	455,14	119,36	140,91	420,18	402,49	
<i>аз он ҷумла:</i>													
ҳароҷоти истеъмолий	106,62	127,94	360,52	344,05	91,81	124,36	462,69	410,34	111,99	129,13	322,98	320,58	
харид кардани хӯроқворӣ яқҷоя бо хӯроки умумӣ	67,49	82,39	144,96	154,10	66,40	86,62	200,33	199,35	67,87	80,84	124,61	138,08	
харид кардани молҳои ғайриозуқа барои истифодаи шахсӣ	28,43	23,67	167,74	133,83	13,11	17,85	183,24	130,60	34,02	25,72	162,06	134,96	
пардохти хизматрасонӣ	10,58	21,79	46,86	55,25	12,26	19,86	78,00	79,47	9,96	22,46	35,41	46,68	
хариди машрубот	0,12	0,09	0,96	0,87	0,04	0,03	1,12	0,92	0,14	0,11	0,90	0,86	
Як узви хонавода дар як моҳ истеъмом кардааст, килограмм													
Маҳсулоти нонӣ	12,48	12,89	15,60	14,65	9,71	10,81	14,12	12,37	13,49	13,60	16,15	15,46	
Картошка	2,29	2,85	3,66	3,51	1,79	2,47	3,49	3,37	2,46	2,98	3,72	3,56	
Сабзавоту полизӣ	3,19	4,02	6,37	5,92	2,56	3,71	6,25	5,26	3,42	4,12	6,42	6,16	
Мева, буттамева, меваи хушк	0,66	0,80	1,96	1,74	0,55	0,86	2,53	2,38	0,70	0,77	1,75	1,51	
Гӯшт ва маҳсулоти гӯшти	0,62	0,62	1,88	1,67	0,52	0,68	2,51	2,08	0,65	0,60	1,65	1,52	
Шир ва маҳсулоти ширӣ	3,38	2,97	7,65	6,05	2,10	1,98	8,27	5,40	3,84	3,31	7,43	6,28	
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,01	-	0,02	0,04	0,01	-	0,06	0,07	0,01	-	0,01	0,03	
Тухм (дона)	3	3	7	6	3	3	9	7	3	3	7	5	
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	0,87	0,96	1,35	1,27	0,61	0,82	1,42	1,23	0,97	1,0	1,33	1,28	
Равғани растанӣ ва дигар равғанҳо	1,04	1,08	1,51	1,54	0,80	0,96	1,45	1,41	1,13	1,12	1,53	1,58	

Замимаи 7. Тақсими хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи даромади пулии умумии ҳар аъзои хонавода ва даромади дар ихтиёрдоштаи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар с. 2011-2012 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

	Тақсими аз рӯи даромади пулӣ дар сем. 1 с.2011					Тақсими аз рӯи даромади пулӣ дар сем. 1 с.2012			
	умумӣ		дар ихтиёрдошта			умумӣ		дар ихтиёрдошта	
	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо		шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо
Ҳамагӣ	3000	18486	3000	18486	Ҳамагӣ	3000	18945	3000	18945
аз он ҷумла					аз он ҷумла				
даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли дар як моҳ, сомонӣ					даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳоли дар як моҳ, сомонӣ				
то 80,00	20,5	24,0	21,4	25,1	то 80,00	16,7	19,5	16,9	19,6
80,01-100,00	9,6	11,0	9,5	10,8	80,01-100,00	9,3	11,2	9,9	11,9
100,01-120,00	10,1	11,2	10,4	11,4	100,01-120,00	8,6	9,9	8,7	9,8
120,01-140,00	8,9	9,7	8,7	9,5	120,01-140,00	8,7	9,4	9,2	9,9
140,01-160,00	7,4	7,5	7,6	7,7	140,01-160,00	8,1	8,4	7,8	8,2
160,01-180,00	6,7	6,4	7,1	6,7	160,01-180,00	7,4	7,4	7,9	7,6
180,01-200,00	5,8	5,4	5,9	5,6	180,01-200,00	6,1	5,6	5,9	5,5
200,01-220,00	4,7	4,3	4,4	3,9	200,01-220,00	5,9	5,1	6,1	5,2
220,01-240,00	4,4	3,9	4,1	3,6	220,01-240,00	3,8	3,4	3,3	3,1
240,01-260,00	3,2	2,5	3,6	2,9	240,01-260,00	3,6	3,2	3,2	2,9
260,01-280,00	2,8	2,2	2,3	1,8	260,01-280,00	2,5	2,2	2,7	2,2
280,01-300,00	2,0	1,5	1,8	1,4	280,01-300,00	2,6	2,0	2,5	2,0
300,01-320,00	1,6	1,2	1,5	1,1	300,01-320,00	2,1	1,8	2,2	1,8
320,01-340,00	1,6	1,1	1,6	1,2	320,01-340,00	2,2	1,7	2,1	1,7
340,01-360,00	1,3	1,0	1,1	0,8	340,01-360,00	1,6	1,4	1,3	1,1
360,01-380,00	1,2	0,9	1,3	1,0	360,01-380,00	0,9	0,8	0,9	0,7
380,01-400,00	0,8	0,7	0,9	0,6	380,01-400,00	1,0	0,8	0,9	0,8
400,01-420,00	0,8	0,6	0,8	0,5	400,01-420,00	0,8	0,6	0,7	0,5
420,01 ва зиёд	6,7	4,8	6,1	4,5	420,01 ва зиёд	8,1	5,6	7,8	5,5

Замимаи 8. Харочоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	дар сем. I с.2011						дар сем. I с.2012					
	Ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Харочоти пулӣ	171,74	219,82	154,51	100,0	100,0	100,0	183,45	225,35	168,32	100,0	100,0	100,0
<i>аз он ҷумла:</i>												
Харочоти истеъмолий	153,89	202,47	136,43	89,6	92,1	88,3	167,33	209,54	152,12	91,2	93,0	90,4
<i>аз он ҷумла:</i>												
барои хӯрок	92,58	123,24	81,55	60,2	60,9	59,8	100,00	125,85	90,69	59,8	60,1	59,6
барои хариди молҳои ғайриозуқа	41,89	47,44	39,95	27,2	23,4	29,3	43,66	47,22	42,33	26,1	22,5	27,8
<i>аз он ҷумла:</i>												
либос, пойафзол, газвор	10,73	16,64	8,58	25,6	35,1	20,0	12,60	18,23	10,59	28,9	38,6	25,0
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	5,39	8,64	4,21	12,9	18,2	10,5	5,98	6,90	5,64	13,7	14,6	13,3
Доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	3,24	4,28	2,87	7,7	9,0	7,3	3,98	4,76	3,70	9,1	10,1	8,7
маводҳои сохтмонӣ	8,80	1,42	11,53	21,0	3,0	28,9	5,30	2,65	6,23	12,1	5,6	14,7
сӯзишворӣ	1,81	1,23	2,03	4,3	2,6	5,1	4,20	3,81	4,33	9,6	8,1	10,2
барои хариди маснуоти тамоқу	0,30	0,14	0,36	0,7	0,3	0,9	0,30	0,15	0,35	0,7	0,3	0,8
барои хариди машрубот	0,19	0,17	0,20	0,1	0,1	0,1	0,26	0,18	0,28	0,1	0,1	0,2
пардохти хизматрасонии шахсӣ	19,23	31,62	14,73	12,5	15,6	10,8	23,41	36,29	18,82	14,0	17,3	12,4
<i>аз он ҷумла:</i>												
пардохти хизмати коммуналӣ	7,59	14,42	5,09	39,5	45,6	34,6	8,43	18,39	4,90	36,0	50,7	26,0
<i>аз он ҷумла:</i>												
манзилгоҳ	0,28	0,52	0,18	3,7	3,6	1,2	0,27	0,73	0,11	3,2	4,0	2,2
хизмати коммуналӣ	7,31	13,90	4,91	96,3	96,4	96,5	8,16	17,66	4,79	96,8	96,0	97,8

Дар бораи бехатарии озуқаворӣ ва камбизоатӣ

	дар сем. I с.2011						дар сем. I с.2012					
	Ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		Ба як узви хонаво да дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
аз он ҷумла пардохти қувваи барқ	5,02	9,49	3,39	68,7	68,3	69,0	5,40	11,59	3,20	66,2	65,6	66,8
пардохти хизмати маишӣ	1,41	1,46	1,40	7,3	4,6	9,5	1,39	1,46	1,36	5,9	4,0	7,2
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	0,21	0,39	0,14	14,9	26,7	10,0	0,20	0,18	0,20	14,4	12,3	14,7
хизмати фарҳангию маърифатӣ	0,03	0,10	0,01	0,2	0,3	0,1	0,02	0,03	0,02	0,1	0,1	0,1
пардохт барои таҳсил	0,90	1,88	0,54	4,7	6,0	3,7	0,95	1,97	0,58	4,1	5,4	3,1
пардохт барои ёрии тиббӣ	0,31	0,30	0,32	1,6	1,0	2,2	0,77	1,02	0,68	3,3	2,8	3,6
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	0,08	0,14	0,06	0,4	0,4	0,4	-	-	-	-	-	-
пардохти хизмати нақлиёт	6,37	9,40	5,27	33,1	29,7	35,8	8,76	9,17	8,60	37,4	25,3	45,7
пардохти хизмати алоқа	2,35	3,33	1,99	12,2	10,5	13,5	2,87	3,67	2,58	12,3	10,1	13,7
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	0,01	-	0,02	-	-	0,1	0,05	0,02	0,06	0,2	0,1	0,3
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	3,77	8,16	2,17	2,2	3,7	1,4	4,07	9,05	2,30	2,2	4,0	1,4
Дигар хароҷот	14,08	9,19	15,91	8,2	4,2	10,3	12,05	6,76	13,90	6,6	3,0	8,2

Тақсимои хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмоли дар симоҳаи якуми с.2011 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо; ба ҳисоби фоиз)

	Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳое, ки иборат аст аз:					Хонаводаҳое, ки фарзандони то 16 сола доранд	аз он ҷумла хонаводаҳои дорои			
			1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар		1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
Ҳамагӣ	3000	18486	29	139	284	530	2018	2383	629	727	551	476
аз он ҷумла аз рӯи хароҷоти истеъмоли ба ҳар нафар аҳоли дар як моҳ, сомонӣ												
то 80,00	18,9	23,6	7,4	3,1	6,4	7,4	24,5	21,6	10,0	17,2	21,5	38,2
80,01-100,00	13,1	15,0	-	2,3	2,2	8,0	16,7	15,1	10,2	15,6	16,8	18,6
100,01-120,00	12,8	13,6	11,1	1,6	7,1	11,7	14,5	13,3	12,2	11,7	16,3	13,6
120,01-140,00	10,5	10,5	7,4	5,4	10,9	12,1	10,3	10,7	11,3	12,3	10,0	8,5
140,01-160,00	7,7	7,2	3,7	7,0	8,7	10,3	7,1	7,8	9,2	10,6	5,0	5,1
160,01-180,00	6,4	5,7	7,4	6,2	8,3	6,8	6,1	6,0	7,4	5,9	6,7	3,6
180,01-200,00	5,6	5,0	-	3,9	8,7	7,1	5,0	5,2	6,6	5,4	4,9	3,4
200,01-220,00	4,1	3,5	3,7	7,8	6,0	6,0	3,1	3,5	4,8	3,5	3,8	1,6
220,01-240,00	4,0	3,5	-	7,8	4,1	7,2	3,1	3,7	4,4	5,4	2,0	2,2
240,01-260,00	2,7	2,2	3,7	4,6	5,3	4,0	2,0	2,3	4,3	2,2	2,0	0,4
260,01-280,00	2,4	1,9	3,7	3,9	4,9	3,8	1,7	2,1	3,3	2,0	2,1	0,8
280,01-300,00	2,1	1,7	-	3,9	4,1	3,0	1,5	1,7	3,1	1,5	1,3	0,6
300,01-320,00	1,7	1,1	7,4	7,8	2,3	3,0	0,8	1,1	1,6	1,4	0,4	0,8
320,01-340,00	1,4	1,0	7,4	3,9	4,1	2,0	0,6	1,1	1,8	1,1	0,9	0,2
340,01-360,00	1,1	0,7	3,7	4,6	3,9	1,2	0,5	0,8	2,0	0,3	0,7	0,4
360,01-380,00	0,8	0,5	7,4	3,9	1,9	0,8	0,3	0,7	1,5	0,7	0,2	0,2
380,01-400,00	0,6	0,4	3,7	2,3	1,1	1,0	0,3	0,3	0,7	0,1	0,5	-
400,01-420,00	0,4	0,2	3,7	2,3	1,1	0,6	0,1	0,2	0,5	0,1	-	0,2
420,01 ва зиёд	3,7	2,7	18,6	17,7	9,4	4,0	1,8	2,8	5,1	3,0	1,3	1,6

**Тақсимои хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмоли дар семоҳаи якуми с.2012
(аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)**

	Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳо, ки иборат аст аз:					Хонаводаҳо, ки фарзандони то 16 сола доранд	аз он ҷумла хонаводаҳои дорои:			
			1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар		1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
Ҳамагӣ	3000	18945	27	131	284	477	2041	2424	649	739	526	510
аз он ҷумла аз рӯи хароҷоти истеъмоли ба ҳар нафар аҳоли дар як моҳ, сомонӣ												
то 80,00	11,6	14,8	7,4	-	3,2	4,6	15,2	13,4	5,2	10,3	14,8	26,5
80,01-100,00	12,7	15,5	-	2,3	5,3	5,2	16,4	14,5	8,3	12,4	19,0	26,0
100,01-120,00	11,7	13,2	-	3,8	4,2	8,0	14,3	13,0	10,2	13,9	12,5	15,7
120,01-140,00	11,7	12,3	7,4	1,5	7,4	10,9	13,2	12,6	11,2	14,1	13,7	11,2
140,01-160,00	10,1	9,9	3,7	4,6	9,9	10,9	10,3	10,3	11,7	11,2	9,9	7,6
160,01-180,00	7,9	7,3	11,1	4,6	6,0	10,7	7,6	8,1	10,6	8,4	8,0	4,7
180,01-200,00	5,5	4,5	-	6,1	9,9	7,5	4,2	4,6	5,5	4,6	6,1	2,0
200,01-220,00	5,5	4,8	-	6,1	9,9	8,0	4,4	4,9	6,9	4,7	3,4	3,9
220,01-240,00	4,4	3,7	7,4	9,2	5,3	7,1	3,4	4,0	5,4	4,7	3,4	1,6
240,01-260,00	3,2	2,7	-	7,6	5,3	5,0	2,3	2,8	4,2	3,7	1,1	1,8
260,01-280,00	2,3	1,8	-	6,9	4,6	2,5	1,7	1,9	3,7	1,5	1,3	0,6
280,01-300,00	2,0	1,4	3,7	6,9	4,2	3,6	1,0	1,4	2,2	1,5	1,3	0,4
300,01-320,00	1,7	1,2	3,7	7,6	3,2	2,3	0,9	1,0	1,8	1,1	0,2	0,8
320,01-340,00	1,7	1,2	-	5,3	4,6	2,3	0,9	1,5	2,8	1,4	0,8	1,0
340,01-360,00	1,0	0,7	7,4	5,3	1,1	1,9	0,5	0,8	1,2	0,9	0,4	0,6
360,01-380,00	0,8	0,5	3,7	2,3	1,8	1,0	0,4	0,6	1,2	0,4	0,6	0,2
380,01-400,00	0,8	0,7	-	0,8	2,5	0,8	0,6	0,7	0,9	0,8	1,0	-
400,01-420,00	0,5	0,5	-	0,8	1,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,2	0,4
420,01 ва зиёд	4,9	3,3	44,5	18,3	10,2	7,3	2,3	3,5	6,5	3,9	2,3	0,4

Замимаи 9. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	дар семоҳаи якуми с. 2011			дар семоҳаи якуми с. 2012		
	Ҷамагӣ	аз он ҷумла:		Ҷамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	13,41	12,36	13,81	12,80	11,42	13,29
Картошка	2,66	2,70	2,64	2,78	2,90	2,73
Сабзавоту полизӣ	4,40	4,61	4,32	4,59	4,65	4,58
Мева ва буттамева, хушкмева	1,46	1,68	1,39	1,54	1,66	1,50
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,00	0,98	1,01	1,02	0,96	1,04
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	0,95	1,33	0,81	0,90	1,21	0,80
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,01	0,02	-	0,01	0,02	0,01
Шир ва маҳсулоти ширӣ	5,15	5,04	5,19	4,48	3,58	4,81
Тухм, (дона)	4	5	3	4	5	3
Равғани растанӣ ва маргарин	1,19	1,15	1,20	1,19	1,10	1,20

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ
ДАР БОРАИ БЕҲАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - Муҳаммадиева Б.З.
734025 Тоҷикистон ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар 17/